პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

გაზეთი გამოდის 1920 წლის 3 ივნისიდან

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს და საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს ორგანო

КОМУНИСТИ — ОРГАН ЦК КП ГРУЗИИ, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА ГРУЗИНСКОЙ ССР И СОВЕТА МИНИСТРОВ ГРУЗИНСКОЙ ССР

1980 წელი ხუთშაბათი 11 დეკემბერი № 284 (17926) ფასი 2 კაპ.

მეგობრული ვიზიტით

ლ. ი. ბრეჟნევისა და ი. განდის საუბარი

დელი, 10 დეკემბერი. (საკდესი). დღეს პრეზიდენტის სასახლეში გაიმართა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივნის, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარის ლ. ი. ბრეჟნევისა და ინდოეთის პრემიერ-მინისტრის ინდირა განდის საუბარი.

მეგობრულ ვითარებაში მიმდინარეობდა საფუძვლიანი აზრთა გაზიარება ორივე მხარისათვის საინტერესო მთელ რიგ საერთაშორისო პრობლემებზე. განიხილეს აგრეთვე სსრ კავშირისა და ინდოეთის თანამშრომლობის განვითარებასთან დაკავშირებული ზოგიერთი საკითხი.

საბჭოთა კავშირ-ინდოეთის დოკუმენტების ხელმოწერა

დელი, 10 დეკემბერი. (საკდესი). დღეს ინდოეთის დედაქალაქის პრეზიდენტის სასახლეში ხელი მოაწერეს საბჭოთა კავშირ-ინდოეთის დოკუმენტებს.

საბჭოთა კავშირ-ინდოეთის ერთობლივ დეკლარაციას ხელი მოაწერეს სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალურმა მდივანმა, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარემ ლ. ი. ბრეჟნევმა და ინდოეთის პრემიერ-მინისტრმა ინდირა განდიმ.

ლ. ი. ბრეჟნევმა და ი. განდიმ შემდეგ ხელი მოაწერეს შეთანხმებას ეკონომიკური და ტექნიკური თანამშრომლობის შესახებ.

ხელმოწერილ იქნა აგრეთვე: 1981-1985 წლების საგაჭრო შეთანხმება. მას ხელი მოაწერეს სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის პირველმა მოადგილემ ი. ვ. არხიპოვმა და ინდოეთის ვაჭრობის მინისტრმა პ. კ. მუქერჯიმ;

კულტურის, მეცნიერებისა და განათლების დარგში გაცვლის 1981-1982 წლების პროგრამა. მას ხელი მოაწერეს სსრ კავშირის საგარეო საქმეთა მინისტრის მოადგილემ ნ. პ. ფირიუბინმა და ინდოეთის ინფორმაციისა და რადიომაუწყებლობის მინისტრის მოადგილემ მირ ნასირულამ;

შეთანხმება კინემატოგრაფიის დარგში თანამშრომლობის შესახებ. მას ხელი მოაწერეს სსრ კავშირის სახკინოს თავმჯდომარემ ფ. ტ. ერმაშმა და ინდოეთის ინფორმაციისა და რადიომაუწყებლობის მინისტრმა ვ. პ. სათჰემ.

დოკუმენტების ხელმოწერას დაესწრნენ სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრი, სსრ კავშირის საგარეო საქმეთა მინისტრი ა. ა. გრომიკო, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივნის თანამშრომელი ა. მ. ალექსანდროვი, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის განყოფილების გამგე ლ. მ. ზამიატინი, სსრ კავშირის ელჩი ინდოეთში ი. მ. ვორონცოვი, ინდოეთის მთავრობის წევრები, პარლამენტის დეპუტატები, ქვეყნის თვალსაჩინო პოლიტიკური მოღვაწენი, ინდოეთის ელჩი საბჭოთა კავშირში ვ. კ. აჰუჯა, საბჭოთა კავშირისა და ინდოეთის სხვა ოფიციალური პირნი.

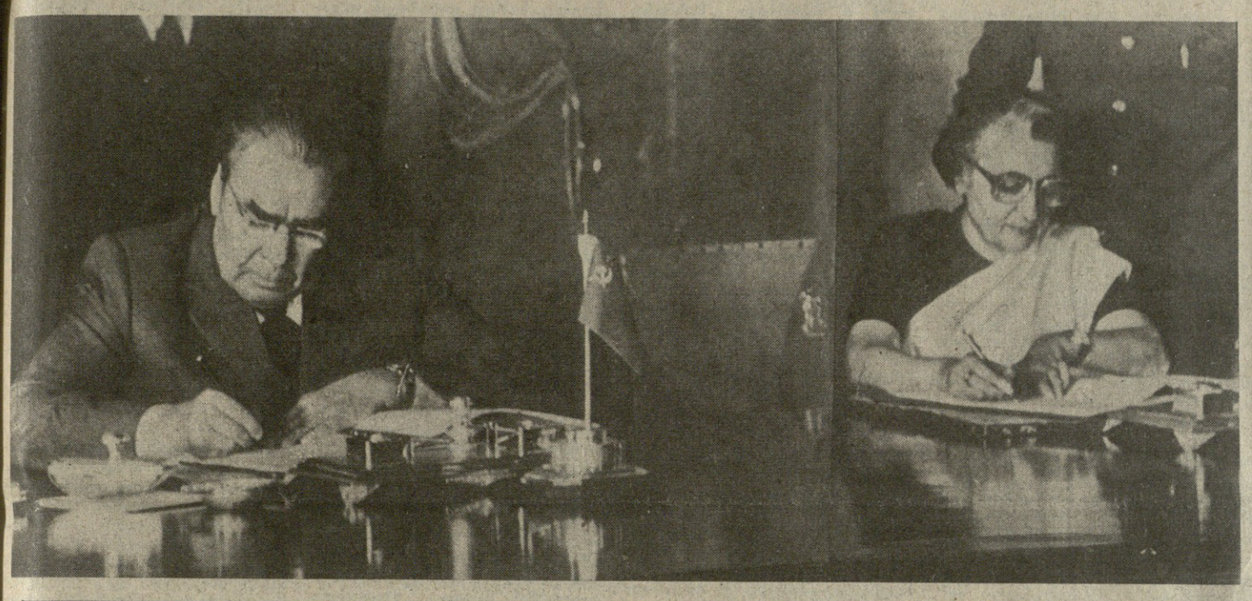

სურათზე: დელი. საბოლოო დოკუმენტების ხელმოწერა.

საკდეს-საქინფორმის ტელეფოტო.

სსრ კავშირ-ინდოეთი: მუშვიდობის მძლავრი ფაქტორი

ინდოეთ-საბჭოთა კავშირის მეგობრობის მიტინგი დელში

დელი, 9 დეკემბერი. (საკდესის სპეც. კორ.). ინდოეთ-საბჭოთა კავშირის ტრადიციული მეგობრობა, რომელსაც საფუძვლად უდევს თანასწორობისა და ურთიერთგაგების პრინციპები, ოდითგანვე აკავშირებს ინდოეთის რესპუბლიკისა და საბჭოთა კავშირის ხალხებს. ორი ქვეყნის ურთიერთგაგების შემდგომი გაღრმავების დიდმნიშვნელოვანი ნიშანსვეტი გახდა ინდოეთ-საბჭოთა კავშირის მეგობრობის მიტინგი, რომელიც დღეს მეცნიერების სასახლეში გაიმართა.

აქ, ინდოეთის დედაქალაქის ერთ-ერთ უდიდეს დარბაზში, საპატიო საბჭოთა სტუმართან შესახვედრად შეიკრიბნენ პოლიტიკური პარტიების ხელმძღვანელები, პარლამენტარები, ინდოეთ-საბჭოთა კავშირის საზოგადოების აქტივისტები, თვალსაჩინო საზოგადო მოღვაწენი, მასობრივ დემოკრატიულ ორგანიზაციათა, პროფკავშირთა, დედაქალაქის მშრომელთა წარმომადგენლები.

მიტინგის მონაწილენი ხანგრძლივი ტაშით შეხვდნენ სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალურ მდივანს, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარეს ლ. ი. ბრეჟნევს, ინდოეთის პრემიერ-მინისტრს ინდირა განდის.

პრეზიდიუმში არიან სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრი, სსრ კავშირის საგარეო საქმეთა მინისტრი ა. ა. გრომიკო, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის პირველი მოადგილე ი. ვ. არხიპოვი, სხვა საბჭოთა ოფიციალური პირნი. აქვე არიან ინდოეთის მთავრობის წევრები.

დარბაზში აყენერდა საბჭოთა კავშირისა და ინდოეთის რესპუბლიკის სახელმწიფო ჰიმნები.

მიტინგი გახსნა ქალაქ დელის გუბერნატორმა ჯაგ მოპანმა. მან წაიკითხა ინდოეთის დედაქალაქის მცხოვრებთა მისასალმებელი მიმართვა ლ. ი. ბრეჟნევისადმი და დამსწრეთა ტაშის გრიალში გადასცა იგი საპატიო საბჭოთა სტუმარს.

„ჩვენ განვიცდით უაღრესად გულთბილ სიმპათიასა და უდიდეს მოწიწებას თქვენდამი და ღრმა სიყვარულს თქვენი დიადი ქვეყნისადმი, — ნათქვამია მიმართვაში. — მოგესალმებით არა მარტო როგორც ერთგულ მეგობარს, რომელიც უცხო კაცი არ არის ამ ქვეყნისათვის, არამედ როგორც საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირის უმაღლეს წარმომადგენელს, სახელმწიფოსი, რომელთანაც ინდოეთს დამყარებული აქვს მჯიდრო მეგობრობის ტრადიცია, და მოგესალმებით როგორც მსოფლიო მასშტაბის სახელმწიფო მოღვაწეს, რომელმაც უაღრესი მნიშვნელობის წვლილი შეიტანა საყოველთაო მშვიდობისა და დაძაბულობის შენელების განმტკიცებაში.

ჩვენი ქალაქი სიმბოლურად გამოხატავს ჩვენი ძველი მიწაწყლის ისტორიასა და ტრადიციებს. იგი ახალი ინდოეთის სულისკვეთებას წარმოადგენს. სწორედ ამ ქალაქში ჩვენმა ძვირფასმა ბელადმა ჯავაჰარლალ ნერუმ გამოაცხადა დამოუკიდებელი ინდოეთის გარიჟრაჟი. ამ დიდი მოაზროვნის ხსოვნის ღირსეული დაფასება იქნება მოგონება იმისა, რომ მან ასევე საფუძველი ჩაუყარა ინდოეთ-საბჭოთა კავშირის მეგობრობას, რომელიც განვლილი წლების მანძილზე განმტკიცდა.

ინდოეთ-საბჭოთა კავშირის მეგობრობას, — ნათქვამია შემდეგ მიმართვაში, — ასაზრდოებს ერთმანეთის სუვერენიტეტის, დამოუკიდებლობისა და ტერიტორიული მთლიანობის პატივისცემა და საშინაო საქმეებში ჩაუერევლობა. ჩვენი ორი ქვეყანა მუდამ იღვწის მთელი მსოფლიოს მშვიდობისა და ხალხთა უფართოესი თანამშრომლობისათვის. ჩვენი მეგობრობა მიმართული არ არის რომელიმე ქვეყნის წინააღმდეგ და მართლაც შეიძლება იყოს მშვიდობიანი თანაარსებობის ნიმუში.

გისურვებთ წარმატებას მოლაპარაკებაში ჩვენს ხელმძღვანელებთან. დარწმუნებული ვართ, რომ თქვენი ვიზიტი კიდევ უფრო განამტკიცებს ჩვენი ორი ქვეყნისა და ხალხის მეგობრობას“.

სიტყვა ეძღვნა ლენინდ ილიას ძე ბრეჟნევს. მიტინგის მონაწილენი მას ოვაციით ხვდებიან.

ლ. ი. ბრეჟნევის გამოსვლა

პატივცემულო ქალბატონო პრემიერ-მინისტრო!

პატივცემულო ბატონო გუბერნატორო!

ძვირფასო მეგობრებო!

ეს შეხვედრა თვით დიად, ნიჭიერ და მშვიდობისმოყვარე ინდოელ ხალხთან შეხვედრად მიგვაჩნია. (ტაში).

გვადლობთ, ბატონო გუბერნატორო, ჩვენი ქვეყნისა და საბჭოთა ხალხისადმი პატივისცემის გულთბილი სიტყვების გამო. ჩემი მხრივ საბჭოთა ხალხის სახელით მხურვალედ მოგესალმებით თქვენ, პატივცემულო დელელებო, და თქვენი სახით — მთელ სახელოვან ინდოელ ხალხს, სულით და გულით გისურვებთ კეთილდღეობას და აყვავებას! (ხანგრძლივი ტაში).

თქვენი ქალაქი მარტოდენ შეესანიშნავი ინდოეთის განსახიერება როდია. დელი ერთი იმ საერთაშორისო ცენტრთაგანია, რომელიც ნიადაგ უპერდა და კვლავაც უჭერს მხარს ხალხთა თავისუფლებისა და დამოუკიდებლობის დაცვის საქმეს, სადაც მჩაგვრელური იმპერიალისტური პოლიტიკის წინააღმდეგ პროტესტად იშვა მიუმხრობლობის მოძრაობა. (ტაში).

ინდოეთში პირველად როდი ჩამოვედი. მაგრამ ყოველი ახალი ვიზიტი ავსებს და ამდიდრებს ჩემს შთაბეჭდილებებს თქვენს ქვეყანაზე. ყოველ ჩამოსვლაზე თითქოს ახლებურად ვგრძნობ საბჭოთა კავშირ-ინდოეთის თანამშრომლობის გაძლებას. ეს თანამშრომლობა კი დღეს მოიცავს ჩვენი ქვეყნების ხალხთა ცხოვრების პრაქტიკულად ყველა უმნიშვნელოვანეს სფეროს — ეკონომიკურს, მეცნიერულ-ტექნიკურსა და კულტურულს.

ორივე ქვეყნისათვის სულ უფრო დიდმნიშვნელოვანი ფაქტორი ხდება ეკონომიკური თანამშრომლობა. მისი გზის შესამჩნევი ნიშან-სვეტებია საბჭოთა კავშირის ხელშეწყობით აგებული ინდოეთის სამრეწველო გიგანტები, რომლებსაც „ჯავაჰარლალ ნერუს „ახალი ტაძრები“ უწოდა, — ჩვენი მეგობრობის პირმშოთი, ბჰილაის მეტალურგიული ქარხნით დაწყებული და ბოკაროს გოლიათი კომბინატით დამთავრებული. დღეს კი ქვეყნის სამხრეთში მათი ახალი მძლავრი თანამოძმე იბადება. (ტაში).

ჩვენს მიერ ერთობლივად შექმნილი საწარმოები დღეს ინდოელ ხალხს აძლევენ ლითონს, მანქანებს, ელექტროენერგიას, ქვანახშირს. ისინი არცთუ ცუდად ემსახურებიან თავიანთ პატრონს — ინდოელ ხალხს და ეს გულწრფელად ახარებს საბჭოთა ადამიანებს!

სასიამოვნოა იმის მოსმენა, რომ თქვენში ნაყოფიერად მუშაობენ საბჭოთა გეოლოგები, რომ კარგად ვითარდება თანამშრომლობა კვების, ცელულოზა-ქაღალდის, მსუბუქ, მედიცინის მრეწველობასა და სხვა დარგებში. ისიც მითხრეს, რომ კალკუტაში ჩვენი მონაწილეობით კარგად მიმდინარეობს ინდოეთის პირველი მეტროპოლიტენის მშენებლობა. მოსკოვის გამოცდილებით შემიძლია მოგახსენოთ, რომ ასეთი დიდი ქალაქისათვის მეტრო ყველაზე მოსახერხებელი და საჭირო ტრანსპორტია. (ტაში).

ტემპს იკრებს ჩვენი თანამშრომლობაც სოფლის მეურნეობის დარგში, იზრდება ვაჭრობა, ფართოვდება ორივე ქვეყნისათვის სასარგებლო გაცვლა მეცნიერებისა და ტექნიკის დარგში.

როცა მსოფლიოს პირველი კოსმონავტი იური გაგარინი თავისი ფრენის შემდეგ ცოტა ხანში ეწვია ინდოეთს, მან თქვა, მოხარული ვიქნები, კოსმოსში ინდოელ კოსმონავტთან ერთად რომ გავფრინდეო. ახლა კი ჩვენი ქვეყნები ემზადებიან იმისათვის, რომ ახლაც გაგარინის ოცნება. დადგება დღე, როცა ინდოეთისა და სსრ კავშირის კოსმონავტები ერთად იფრენენ და ჩვენი ქვეყნების ხალხები მათ მხურვალედ მიესალმებიან! (ხანგრძლივი ტაში).

ჩვენი ურთიერთობის ძალზე დიდმნიშვნელოვან დარგად მიგვაჩნია ინდოეთის თავდაცვისუნარიანობის განმტკიცებისათვის ხელის შეწყობა. არც აქ უნდა იყოს ურიგოდ საქმე. (ტაში). ჩვენ არავის არ ვუმალავთ, რომ გვინდა მეგობარ მშვიდობისმოყვარე ინდოეთს ვხედავდეთ ძლიერს, რომელსაც ძალუძს წარმატებით დაიცვას თავისი დამოუკიდებლობა, განამტკიცოს აზიის მშვიდობის საქმე. (ხანგრძლივი ტაში).

(დასასრული მე-2 გვ.).

მეგობრული შეხვედრა

10 დეკემბერს ლ. ი. ბრეჟნევმა თავის დელის რეზიდენციაში მიიღო ინდოეთ-საბჭოთა კავშირის კულტურული საზოგადოების ხელმძღვანელები და აქტივისტები.

საზოგადოების ხელმძღვანელმა — ინდოეთის თვალსაჩინო საზოგადო მოღვაწემ ვ. რ. კრიშნა აიერმა ლ. ი. ბრეჟნევს წარუდგინა შეხვედრის მონაწილენი: საზოგადოების ვიცე-პრეზიდენტი დოქტორი ნურულ ჰასანი, საზოგადოების გენერალური მდივანი ლიტო გჰოში, საზოგადოების გენერალური მდივანი ს. ნარაიანანი, პარლამენტის დეპუტატი, საზოგადოების ვიცე-პრეზიდენტი დოქტორი შანკარ დაიალ შარმა, პარლამენტის დეპუტატი, საზოგადოების ვიცე-პრეზიდენტი, მარგარეტ ალვა, საზოგადოების ვიცე-პრეზიდენტი, პარლამენტის დეპუტატი ჩანდრაჯიტ იადავი და საზოგადოების ვიცე-პრეზიდენტი პრემ საგარ გუფთა.

ვ. რ. კრიშნა აიერი გულთბილად და გულითადად მიესალმა ლეონიდ ილიას ძეს და გამოთქვა დიდი კმაყოფილება იმის გამო, რომ საპატიო საბჭოთა სტუმრის ოფიციალურ მეგობრულ ვიზიტს ინდოეთში უკვე ახლა შეიძლება ეწოდოს ისტორიული ნიშანსვეტი ჩვენი ქვეყნების ურთიერთობის შემდგომი ყოველმხრივი განვითარების გზაზე. საზოგადოების მილიონობით წევრის სახელით კრიშნა აიერმა ლ. ი. ბრეჟნევს უსურვა დიდი წარმატებანი ხალხთა მშვიდობისა და მეგობრობისათვის ბრძოლაში.

ლ. ი. ბრეჟნევმა მადლობა გადაიხადა გულითადი მისალმებისათვის, აღნიშნა დიდი წვლილი, რომელიც თავისი პრაქტიკული მუშაობით შეაქვთ საზოგადოების წევრებს საბჭოთა კავშირ-ინდოეთის მრავალფეროვანი ურთიერთობის ყოველმხრივ გაფართოებაში, ხელს უწყობენ ჩვენი ორი ხალხის დაახლოებას. ლ. ი. ბრეჟნევმა ხაზგასმით აღნიშნა, რომ საბჭოთა ადამიანები აღსავსენი არიან სურვილით განამტკიცონ მეგობრობა ინდოეთთან, ისინი დიდად აფასებენ ინდოეთისა და მისი ხელმძღვანელების წვლილს აზიასა და მთელ მსოფლიოში დაძაბულობის შენელების საქმეში, მიუმხრობლობის მოძრაობის განმტკიცების საქმეში. ლ. ი. ბრეჟნევმა საზოგადოების გამგეობის წევრებსა და აქტივისტებს დიდი წარმატებანი უსურვა თავიანთ კეთილშობილურ საქმეში.

საბჭოთა კავშირის მხრივ შეხვედრას დაესწრო სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივნის რეფერენტი ე. მ. სამოტეიკინი. (საკდესი).

საქდესის ცნობა

ფრენის პროგრამა წარმატებით შესრულდა

„სოიუზ ტ-3“ სატრანსპორტო ხომალდის ეკიპაჟი დედამიწაზე დაბრუნდა

1980 წლის 10 დეკემბერს 12 საათსა და 26 წუთზე მოსკოვის დროით ფრენის პროგრამის წარმატებით შესრულების შემდეგ კოსმონავტები ლეონიდ კიზიმი, ოლეგ მაკაროვი და გენადი სტრეკალოვი დედამიწაზე დაბრუნდნენ.

გათვალისწინებულ დროს „სოიუზ ტ-3“ სატრანსპორტო ხომალდი გამოეყო „სალუტ-6“ ორბიტულ სადგურს და დამუხრუჭებისა და ატმოსფეროში მართული დაშვების შემდეგ რბილად დაჯდა დედამიწაზე.

„სოიუზ ტ-3“ სატრანსპორტო ხომალდის დასაშვები აპარატი დაჯდა გათვალისწინებულ რაიონში 130 კილომეტრზე ქალაქ ჯეზყაზგანის აღმოსავლეთით. კოსმონავტები კიზიმი, მაკაროვი და სტრეკალოვი თავს კარგად გრძნობენ.

13 დღე-ღამის ფრენის დროს მოეწყო „სოიუზ ტ-3“ გაუმჯობესებული სატრანსპორტო ხომალდის საბორტო სისტემებისა და კონსტრუქციის ელემენტების გამოცდა ავტონომიური ფრენის სხვადასხვა რეჟიმით და ორბიტული კომპლექსის შემადგენლობაში. ეკიპაჟმა შეამოწმა აგრეთვე „სალუტ-6“ სადგურის საბორტო სისტემების მდგომარეობა და კოსმოსური ფრენის პირობებში შეასრულა მთელი რიგი რთული სარემონტო-პროფილაქტიკური სამუშაოები.

თერმორეგულირების სისტემის შიდა კონტურში ეკიპაჟმა დაამონტაჟა ოთხტუმბოიანი ახალი ჰიდრობლოკი, შეცვალა ელექტრონული ბლოკი ტელემეტრიული გაზომვების სისტემაში და საპროგრამო-დროებრივი მოწყობილობა საბორტო კომპლექსის მართვის სისტემაში. კომპრესორების ელექტროკვების ახალი გარდამქმნელი მოთავსებულია სადგურის გაერთიანებული ძრავის სათბობით კმაგაწყობის სისტემაში.

სარემონტო-აღდგენით ღონისძიებათა შესრულების დროს კოსმონავტებს კავშირის სეანსებში ეხმარებოდნენ სპეციალისტები და მეოთხე ხანგრძლივი ექსპედიციის ეკიპაჟის წევრები ლეონიდ პოპოვი და ვალერი რიუმინი. უწონობაში მუშაობისათვის სპეციალურად შემუშავებული ინსტრუმენტების და მეთოდიკების გამოყენების მეოხებით ყველა გათვალისწინებული ოპერაციები ეკიპაჟმა შეასრულა სრული მოცულობითა და მაღალხარისხოვნად.

საკონტროლო გამოცდამ და შემოწმებამ ცხადყო, რომ კოსმონავტების კიზიმის, მაკაროვისა და სტრეკალოვის მიერ განხორციელებულ ღონისძიებათა შემდეგ საბორტო სისტემები უზრუნველყოფს „სალუტ-6“ სადგურის შემდგომ აქტიურ მუშაობას ორბიტაზე.

ფრენის დროს ეკიპაჟმა განახორციელა აგრეთვე კოსმოსური მასალათმცოდნეობის ექსპერიმენტები, სამედიცინო-ბიოლოგიური გამოკვლევები და ტექნიკური ექსპერიმენტები.

სამკაციანი ეკიპაჟის მიერ მართული „სოიუზ ტ“ სერიის გაუმჯობესებული სატრანსპორტო ხომალდის გამოცდის წარმატებით დამთავრებული მორიგი ეტაპი და „სალუტ-6“ სადგურში კოსმონავტების მიერ შესრულებული სარემონტო-პროფილაქტიკურ სამუშაოთა კომპლექსი ახალ პერსპექტივებს სახავს მომსახურებადი ხანგრძლივი ორბიტული კომპლექსების განვითარებასა და მეცნიერებისა და სახალხო მეურნეობის ინტერესებისათვის მათი გამოყენების ეფექტიანობის ამაღლებაში.

საბჭოთა კოსმონავტიკის ახალი მიღწევა ღირსეული ნობათია საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის XXVI ყრილობისადმი.

სურათზე: მარცხნიდან — კოსმონავტები ო. მაკაროვი, ლ. კიზიმი და გ. სტრეკალოვი დედამიწაზე დაშვების შემდეგ.

საკდეს-საქინფორმის ტელეფოტო.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის ბრძანებულება

კოსმონავტი მფრინავის ამხ. ლ. დ. კიზიმისათვის საბჭოთა კავშირის გმირის წოდების მინიჭების შესახებ

კოსმოსში „სოიუზ ტ-3“ გაუმჯობესებული სატრანსპორტო ხომალდის გამოცდის წარმატებით მოწყობისა და ამ დროს გამოჩენილი ვაჟკაცობის და გმირობისათვის მიენიჭოს **საბჭოთა კავშირის გმირის** წოდება და გადაეცეს **ლენინის** ორდენი და **„ოქროს ვარსკვლავის“** medali კოსმონავტ მფრინავს ამხ. ლეონიდ დენისის ძე **კიზიმს.**

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე
ლ. ბრეჟნევი.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი
მ. გიორგაძე.

მოსკოვი, კრემლი. 1980 წლის 10 დეკემბერი.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის ბრძანებულება

ორგზის საბჭოთა კავშირის გმირის, სსრ კავშირის კოსმონავტი მფრინავის ამხ. ო. გ. მაკაროვის ლენინის ორდენით დაჯილდოების შესახებ

კოსმოსში „სოიუზ ტ-3“ გაუმჯობესებული სატრანსპორტო ხომალდის გამოცდის წარმატებით მოწყობისა და ამ დროს გამოჩენილი ვაჟკაცობის და გმირობისათვის ორგზის საბჭოთა კავშირის გმირი, სსრ კავშირის კოსმონავტი მფრინავი ამხ. ოლეგ გრიგოლის ძე **მაკაროვი** დაჯილდოვდეს **ლენინის** ორდენით.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე
ლ. ბრეჟნევი.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი
მ. გიორგაძე.

მოსკოვი, კრემლი. 1980 წლის 10 დეკემბერი.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის ბრძანებულება

კოსმონავტი მფრინავის ამხ. გ. მ. სტრეკალოვისათვის საბჭოთა კავშირის გმირის წოდების მინიჭების შესახებ

კოსმოსში „სოიუზ ტ-3“ გაუმჯობესებული სატრანსპორტო ხომალდის გამოცდის წარმატებით მოწყობისა და ამ დროს გამოჩენილი ვაჟკაცობისა და გმირობისათვის მიენიჭოს **საბჭოთა კავშირის გმირის** წოდება და გადაეცეს **ლენინის** ორდენი და **„ოქროს ვარსკვლავის“** medali კოსმონავტ მფრინავს ამხ. გენადი მიხეილის ძე **სტრეკალოვს.**

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე
ლ. ბრეჟნევი.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი
მ. გიორგაძე.

მოსკოვი, კრემლი. 1980 წლის 10 დეკემბერი.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის ბრძანებულება

ამხ. ლ. დ. კიზიმისათვის „სსრ კავშირის კოსმონავტი მფრინავის“ წოდების მინიჭების შესახებ

„სოიუზ ტ-3“ გაუმჯობესებული სატრანსპორტო ხომალდით კოსმოსური ფრენის განხორციელებისათვის მიენიჭოს **„სსრ კავშირის კოსმონავტი მფრინავის“** წოდება ამხ. ლეონიდ დენისის ძე **კიზიმს.**

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე
ლ. ბრეჟნევი.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი
მ. გიორგაძე.

მოსკოვი, კრემლი. 1980 წლის 10 დეკემბერი.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის ბრძანებულება

ამხ. გ. მ. სტრეკალოვისათვის „სსრ კავშირის კოსმონავტი მფრინავის“ წოდების მინიჭების შესახებ

„სოიუზ ტ-3“ გაუმჯობესებული სატრანსპორტო ხომალდით კოსმოსური ფრენის განხორციელებისათვის მიენიჭოს **„სსრ კავშირის კოსმონავტი მფრინავის“** წოდება ამხ. გენადი მიხეილის ძე **სტრეკალოვს.**

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე
ლ. ბრეჟნევი.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი
მ. გიორგაძე.

მოსკოვი, კრემლი. 1980 წლის 10 დეკემბერი.

აკაკი წერეთლის დაბადების 140-ე ფლისთავისათვის

საქართველოს-მხარე ზეიმობს

დიდი ქართველი პოეტის აკაკი წერეთლის 140-ე წლისთავის ხაზეიმოდ უპირველესად ხაჩხერე მოემზადა. აქ, 13 დეკემბერს პოეტის სამშობლოს სათაყვანოდ ჩასული უამრავი სტუმარი მონაწილეობას მიიღებს საბჭოთა კავშირის ხალხთა მეგობრობისადმი მიძღვნილ პოეტურ ზეიმში, გვირგვინებით შეამკობს აკაკი წერეთლის ძეგლს, გაიმართება შეხვედრა ხაჩხერის რაიონის მშრომელებთან.

14 დეკემბერს კი ზეიმი ხოფელ სხვიტორში გადაინაცვლებს, რომლის მონაწილენი დაათვალიერებენ პოეტის სახლ-მუზეუმს. აქვე გაიმართება სახალხო ზეიმი „წერეთლობა“.

საიუბილეო ზეიმის დასკვნითი დღეს, 15 დეკემბერს თბილისში სტუმარ-მასპინძლები დაათვალიერებენ მწერალთა და საზოგადო მოღვაწეთა მთაწმინდის პანთეონს, შემდეგ გვირგვინებით შეამკობენ შოთა რუსთაველისა და აკაკი წერეთლის ძეგლებს, უნივერსიტეტის საქტო დარბაზში გაიმართება საქართველოს მწერალთა კავშირის, საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის და თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის გაერთიანებული საიუბილეო სამეცნიერო სესია, ხოლო იმავე დღეს იუბილეს დაგვირგვინებს აკაკი წერეთლის დაბადების 140-ე წლისთავისადმი მიძღვნილი საზეიმო საღამო, რომელიც ს. ფალიაშვილის სახელობის ოპერისა და ბალეტის სახელმწიფო აკადემიურ თეატრში დაიწყება 18 საათზე.

სსრ კავშირ-ინდოეთი: მშვიდობის მძლავრი ფაქტორი

(დასასრული)

ანდა, კულტურის დარგში თანამშრომლობა. რა უსაზღვროდ ბევრი რამ შეუძლიათ შეიძინონ ერთურთისაგან ორი დიადი მსოფლიო კულტურის ხალხებმა, რომლებმაც შვეს ბუმბერაზი მოაზროვნეები, მხატვრული და მეცნიერული შემოქმედების გენიოსები! სწორედ ამტომ, გულწრფელად ვხარობთ, რომ წლითიწლობით ფართოვდება ჩვენი ურთიერთობა კულტურის, განათლების, კადრების მომზადების, ტურიზმის დარგში. **(ტაში).**

ყოველივე ‘ეს აახლოებს ჩვენს ხალხებს, ხელს უწყობს მათს ურთიერთგაგებას. გვეხმარება კიდევ უფრო გავამდიდროთ მათი ცხოვრება. მაშ მოდით, კვლავაც თამამად ვიაროთ ამ გზით. **(ხანგრძლივი ტაში).**

ძვირფასო მეგობრებო! საბჭოთა კავშირ-ინდოეთის თანამშრომლობის შენობა ემყარება მკვიდრ საძირკველს — მშვიდობის, მეგობრობისა და თანამშრომლობის ხელშეკრულებას. მალე უკვე ათი წელი გახდება, რაც იგი კარგად ემსახურება ჩვენს ხალხებს. როგორც მძლავრი ბერმუხა იმოსება ხოლმე მწვანე ყლორტებით, ისე ეს ხელშეკრულებაც იბარტყებს ახალ-ახალი შეთანხმებებით ურთიერთობის, გაცვლის, თანამოქმედების შესახებ. იგი გვეხმარება ვითანამშრომლოთ ხალხთა შორის მტკიცე მშვიდობისა და სამართლიანი ურთიერთობისათვის ბრძოლის საქმეში. **(ტაში).**

რა თქმა უნდა, საბჭოთა კავშირ-ინდოეთის ურთიერთობის განვითარება და შემდგომი გაღრმავება და, კერძოდ, ჩვენი უმაღლესი დონის ახლანდელი შეხვედრაც, არ არის მიმართული რომელიმე მესამე ქვეყნების წინააღმდეგ.

მტკიცედ შემიძლია ვთქვა: როცა დღეს საბჭოთა კავშირისა და ინდოეთის მეგობრულ ურთიერთობას ვავითარებთ, ჩვენ საშვილიშვილო საქმეს ვაკეთებთ არა მარტო ჩვენი ხალხების ახლანდელი თაობისათვის, არამედ მომავალი თაობებისათვის, კაცობრიობის მშვიდობიანი მერმისისათვის.

ინდოეთთან დამოყვრება ჩვენ, საბჭოთა ადამიანებს, ჩვენი სახელმწიფოს დამაარსებელმა ვლადიმერ ილიას ძე ლენინმა გვიანდერძა. საბოც წელზე მეტი ხნის წინათ განუჭრიტა მან, რომ დადგებოდა დრო, როცა აღმოსავლეთის ხალხები, კერძოდ, ინდოელი ერი, დამოუკიდებლობას მოიპოვებდნენ, „...აღდგებოდნენ, როგორც დამოუკიდებელი მონაწილენი, როგორც ახალი ცხოვრების შემოქმედნი“ და მონაწილეობას მიიღებდნენ „მთელი მსოფლიოს სვე-ბედის გადაწყვეტაში“. **(ტაში).**

ლენინი მოგვიწოდებდა გაგვწვდინა „მეგობრობისა და მშობის ხელი აღმოსავლეთის ყველა ხალხისათვის“ — და ჩვენ მუდამ ერთგულნი ვართ ლენინის ამ ანდერძისა! **(ტაში).**

უდიდეს კმაყოფილებას იწვევს, რომ ეროვნული განთავისუფლებისა და დამოუკიდებელი ინდოეთის მშენებლობისათვის ინდოელი ხალხის ბრძოლის ისეთ გამოჩენილ ხელმძღვანელთა აზრები, როგორიც იყვნენ მაჰატმა განდი და ჯავაჰარლალ ნერუ, და ამათი აზრები, ვინც დღეს მათ საქმეს განაგრძობს, დიდი ლენინის ამ იდეებს ესატყვისება. **(ტაში).**

ძვირფასო მეგობრებო! ჩვენ გუშინ შეეუდექით მოლაპარაკებას თქვენი ქვეყნის ხელმძღვანელობასთან, პრემიერ-მინისტრ ინდირა განდისთან. ჩვენ გავაცანით თანამოსაუბრეებს საბჭოთა ხალხის ინტენსიური, შემოქმედებითი შრომითი ცხოვრება, ჩვენი მიღწევები, გადასაწყვეტი ამოცანები და სამერმისო გეგმები, ჩვენი ბრძოლა ქვეყნად მშვიდობის დამკვიდრებისათვის. **(ტაში).**

დიდი გულისყურით ვუსმენდით ინდოეთის ხელმძღვანელებს. ჩვენ გვახარებს თქვენი მიღწევები, ვიზიარებთ თქვენს შეშფოთებას იმ სიძნელეების გამო, რომლებიც ჯერ კიდევ დაგიძვიათ. ჩვენ ნათლად ვხედავთ, რომ ქვეყნის გარდამქმნელი დიდი მუშაობა, რომელიც ჯავაჰარლალ ნერუს დროს დაიწყო, გრძელდება. და ჩვენ სულით და გულით ვუსურვებთ წარმატებებს ახალი ინდოეთის მშენებლობაში. ვუსურვებთ ბედნიერებას და აყვავებას ინდოელ ხალხს. **(ხანგრძლივი ტაში).**

ჩვენმა საუბრებმა კვლავ დაადასტურა, რომ სსრ კავშირსა და ინდოეთს ერთნაირი მშვიდობისმოყვარული მისწრაფებები ამოძრავებს. ჩვენი საერთო განზრახვაა ყველაფერი ვიღონოთ, რათა არასოდეს არავითარი ზიანი არ მიადგეს ხალხთა გარჯით მონაპოვარს, რათა კაცობრიობა არასდროს არ მოესწროს მსოფლიო ბირთვული ხანძრის ტრაგედიას. **(ტაში).**

დაე, მტკიცდებოდეს და ყვავოდეს საბჭოთა კავშირისა და ინდოეთის მეგობრობა — ხალხთა მშვიდობისა და უშიშროების მძლავრი ფაქტორი!

გაუმარჯოს დიდ ინდოელ ხალხს! **(მჭუხარე, ხანგრძლივი ტაში).**

● ●

შემდეგ გამოვიდა ინდირა განდი, რომელსაც შეკრებილნი გულთბილად შეხვდნენ.

ი. განდის გამოსვლა

სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივანო, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარეგ ლეონიდ ილიას ძე ბრეჟნევ!

პატივცემულო საბჭოთა დელეგაციის წევრებო!

პატივცემულო სტუმრებო, ქალბატონებო და ბატონებო!

წლად გვხვდა პატივი მივიღოთ დიადი ქვეყნის გამოჩენილი ლიდერი, მსოფლიო მასშტაბის სახელმწიფო მოღვაწე და ინდოეთის ერთგული მეგობარი. მივესალმები აგრეთვე სხვა საბჭოთა ოფიციალურ პირებს, რომლებიც მასთან ერთად ჩამოვიდნენ. წლად მხვდა ბედნიერება ვიცნობდე მათ მრავალი წლის მანძილზე. **(ტაში).**

ეს ვიზიტი მნიშვნელოვან და ღირსშესანიშნავ მოვლენად მიგვაჩნია. იგი ახალ იმპულსს მისცემს საბჭოთა კავშირისა და ინდოეთის ტრადიციულ მეგობრობას, წვლილს შეიტანს მშვიდობის საქმეში. **(ხანგრძლივი ტაში).**

ინდოელი ხალხი აღტაცებულია საბჭოთა ხალხის წარმატებებით და განსაკუთრებით შესანიშნავი ეკონომიკური და ტექნიკური პროგრესით, რომელსაც საბჭოთა კავშირმა მიაღწია უკვდავი ლენინის ხელმძღვანელობით მომხდარი დიდი ოქტომბრის რევოლუციის შემდეგ განვლილ წლებში.

„ყინულის საფარის ქვეშ აგიზგიზებული ალი“, — ასე ამიწერია ხატოვნად მამაჩემმა ჯავაჰარლალ ნერუმ ეს რევოლუცია, როცა ბავშვი ვიყავი. მაშინ ჩვენ საკუთარ ბრძოლას ვეწეოდით კოლონიალიზმის წინააღმდეგ. ამ ბრძოლაში მუდამ მხარს გვიჭერდა საბჭოთა ხალხი. **(ტაში).**

დამოუკიდებლობის მოპოვების დღიდან ინდოეთი ადგას მიუმხრობლობის პოლიტიკას, რომლის პოზიტიური შინაარსია ყველა ქვეყანასთან მეგობრობის ძიება და სახელმწიფოთა ურთიერთობის განვითარება კეთილი ნებისა და მშვიდობის საფუძველზე. მეოთხედი საუკუნის წინათ მოსკოვის მიტინგზე გამოსულისას ჯავაჰარლალ ნერუმ გამოთქვა შემდეგი აზრი: მშვიდობა — ეს მარტოოდენ ომზე უარის თქმა კი არა, აქტიური და პოზიტიური ნაბიჯებია, თანასწორუფლებიანი და ნაყოფიერი თანამშრომლობის პრინციპებს.

სსრ კავშირისა და ინდოეთის კეთილი ურთიერთობა, თანამედროვეობის ძირითად პრობლემებზე მათი პოზიციების დამთხვევა ან სიახლოვე, ხალხთა დამოუკიდებლობის საქმისა, მშვიდობისა და სახელმწიფოთა თანასწორუფლებიანი თანამშრომლობის საქმის ერთგულება, განიარაღებისა და ახალი მსოფლიო ომის თავიდან აცილებისათვის ბრძოლისადმი ერთგულება განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია საერთაშორისო ვითარების ახლანდელი გამწვავების პირობებში.

საიდუმლო როდია, რომ ვითარების ეს გამწვავება გამოწვეულია ნატოს სამხედრო ბლოკის ამ ბოლოდროინდელი მოქმედებით. ეს იმ ცდების შედეგია, რომ დაარღვიონ მსოფლიოში შექმნილი ძალთა წონასწორობა და სამხედრო უპირატესობის პოზიციებიდან თავს მოახვიონ ხალხებს თავიანთი ნება.

ამისათვის უმაგალითოდ ბერავენ სამხედრო ბიუჯეტებს, ზრდიან შეიარაღებას, აფართოებენ წინანდელ სამხედრო ბაზებსა და ქმნიან ახალ ბაზებს მთელ მსოფლიოში.

ცხადია, რომ ასეთ საფუძველზე შეუძლებელია კონფლიქტური სიტუაციების მოწესრიგება, დაწიაურება შეიარაღების შეზღუდვის, კოლონიალიზმის ნაშთების ლიკვიდაციის, მსოფლიო ეკონომიკური წყობის სამართლიან საფუძველზე გარდაქმნის პრობლემათა გადაწყვეტის გზაზე.

გროვდება სიძნელენი სახელმწიფოთა ორმხრივ ურთიერთობაში. კერძოდ, უკანასკნელი წლების მანძილზე ასეთი სიძნელენი საკმაოდ დაგროვდა სსრ კავშირისა და ამერიკის შეერთებული შტატების ურთიერთობაში. ჩვენ ამ სიძნელეთა აღმოფხვრის მომხრენი ვართ. მაგრამ, ვფიქრობთ, სწორად ამბობს ინდური ანდაზა: ცალი ხელით ტაშს ვერ დაუკრავო.

პატივცემულო პარლამენტის წევრებო!

როცა აზიის უდიდესი სახელმწიფოს საკანონმდებლო ორგანოს წინაშე გამოვდივარ, არ შეიძლია არ გაგიზიაროთ მოსაზრებანი ამ კონტინენტზე საქმის ვითარების გამო. მისი როლი მსოფლიო მოვლენებში ცხადია: აქ ხომ კაცობრიობის ნახევარი ცხოვრობს. ჩვენ დარწმუნებული ვართ, რომ აზიაში მშვიდობისა და კეთილმეზობლობის ურთიერთობა უნდა ემყარებოდეს აზიის რაც შეიძლება მეტი ქვეყნის, უმჯობესია —ყველა ქვეყნის საერთო წვლილს.

მაგრამ დღეს ვითარება აზიაში, სამწუხაროდ, შემაშფოთებელია.

კვლავ აფეთქებასაშიში მდგომარეობაა ახლო აღმოსავლეთში, სადაც ცდილობენ არაბულ ქვეყნებს თავს მოახვიონ კაპიტულანტური გარიგებანი, და აიძულონ ისინი შეურიგდნენ თავიანთი ძირეული ეროვნული ინტერესების ფეხქვეშ გათელვას.

არ ნელდება დაძაბულობა სამხრეთ-აღმოსავლეთ აზიაში, სადაც იმპერიალიზმის ძალები და მათი დამქაშები ადგანან მეზობელ სახელმწიფოთა წაკიდების გეზს, ყოველსაირად აბრკოლებენ მათ შორის კეთილმეზობლური ურთიერთობის დამყარებას.

გრძელდება უაზრო და ტრაგიკული კონფლიქტი ერაყსა და ირანს შორის. ეს იმის თვალსაჩინო მაგალითია, თუ როგორ საშიშია ჯერ კიდევ მოუმაგრებელი ქვეყნებისათვის იმპერიალისტური პოლიტიკის დოლაბში ჩავარდნა.

ვის აძლევს ხელს ეს ომი? რა თქმა უნდა, არა ერაყსა და არა ირანს, მათ წილად ხვდებათ მხოლოდ დანგრეული ეკონომიკა და ადამიანთა დიდი მსხვერპლი, მაგრამ ზოგ-ზოგებმა ომზე ხელი მოიბეს. ეს უკვე ჩანს. მთელი მსოფლიოს თვალწინ ძლიერდება უცხოეთის სამხედრო შეღწევა ახლო და შუა აღმოსავლეთში. არაბი ხალხების მტრის გასახარად ირყევა არაბული სამყაროს ერთიანობა. აწყობენ აგრეთვე გეგმებს, რათა შეასუსტონ როგორც ირანის, ისე ერაყის პოლიტიკის ანტიიმპერიალისტური მიმართულება. და ყოველივე ამისათვის ორი მეზობელი ხალხი თავის სისხლს ღვრის.

სწორედ ამიტომაც სსრ კავშირი მტკიცედ მოითხოვს ამ კონფლიქტის მშვიდობიან მოწესრიგებას. ჩვენ ვგმობთ ყოველ ცდას ხელი შეუწყონ მის გაჭიანურებას, რადაც უნდა დაუჯდეთ გაიღვივონ ომის ცეცხლი. როგორც ჩვენ გვესმის, ინდოეთის პოზიცია ჩვენსას ჰგავს.

საერთაშორისო კლიმატის ნორმალიზაციის მოწინააღმდეგენი და გამალებული შეიარაღების ინიციატორები ხშირად იმიზეზებენ ახლა თავიანთი მოქმედების გასამართლებლად ავღანეთის ამბებს, მაგრამ ამ დროს, თუ ჩავუფიქრდებით, ისინი ერთობ თავისებურ პოზიციას იკავებენ.

ისინი მთელ მსოფლიოში გაჩაკვიან „საბჭოთა კავშირი საფრთხეს უქმნისო“ ხან პაკისტანს, ხან სპარსეთის ყურის ქვეყნებს, ზოგჯერ კი, ღმერთმა უწყოს, ვის, თუმცა კარგად იციან, რომ ასეთი საფრთხის ნატამალიც კი არ არის.

ისინი ხმამაღლა • მოითხოვენ, რომ საბჭოთა კავშირმა შეუწყვიტოს სამხედრო დახმარება ავღანეთს; სინამდვილეში კი ყოველ ღონეს ხმარობენ, რათა ამის ხელი შეუშალონ. ისინი ცდილობენ შეინარჩუნონ დაძაბულობა და არ დაუშვან ვითარების ნორმალიზაცია. ისინი განაგრძობენ ავღანეთში შეიარაღებული ბანდების შეგზავნას, და ცეცხლვით ეშინიათ, ვაითუ ავღანეთი მოურიგდესო მეზობლებს, განსაკუთრებით პაკისტანს.

ერთი სიტყვაით, ამ ვაებატონების პოზიცია, მეტი რომ არა ვთქვათ, გულწრფელობით არ გამოირჩევა.

მაგრამ ტყუილს მოკლე ფეხი აქვს. ავღანეთში ცხოვრება თანდათან დგება და კიდევ უფრო მეტად ჩადგება ნორმალურ, მშვიდობიან კალაპოტში, დეზინფორმაციის ბურუსი თანდათან გაიფანტება. და მაშინ, ალბათ, ავღანეთის სამხრეთელი მეზობლებისათვის ცხადი გახდება, რომ ერთადერთი რეალური გზა ავღანეთის მთავრობასთან კეთილმეზობლური მორიგებაა. ამის შედეგად წარმოიშობა მდგომარეობის მთლიანი პოლიტიკური ნორმალიზაციის წინამძღვრები, კერძოდ, ავღანეთიდან საბჭოთა ჯარების გაყვანის წინამძღვრები.

ნება მიბოძეთ დაგარწმუნოთ, პატივცემულო პარლამენტის წევრებო: საბჭოთა კავშირი მოვლენათა სწორად ასეთი განვითარების მომხრეა, და ჩვენ მთლიანად ზუბერი მხარს ავღანეთის მთავრობის გონივრულ წინადადებებს ამის შესახებ.

საერთაშორისო დაძაბულობის სულ უფრო საშიში კერა ხდება სპარსეთის ყურისა და ინდოეთის ოკეანის რაიონი. ამ რაიონიდან ათასობით კილომეტრზე მდებარე სახელმწიფოებმა თავიანთი „საარსებო ინტერესებს“ დაკვეს ყურით მოთრეული საბაბით აქ თავი მოუყარეს სამხედრო არმადას და გაძლიერებით ზრდიან შეიარაღებას, აფართოებენ თავიანთი სამხედრო ბაზების ქსელს, ზეგავლენას ახდენენ და ეშულრებიან პატარა ქვეყნებს, რომლებიც მათ ნებას არ აყვებიან.

ისინი ცდილობენ ასეთი მოქმედება გაამართლონ ლაპარაკით, თითქოს საბჭოთა კავშირი საფრთხეს უქმნიდეს ამ რაიონის ნავთობის სიმდიდრეებს. რა თქმა უნდა, ეს მტკნარი სიცრუეა, და მისმა ავტორებმა კარგად იციან ეს. სსრ კავშირი არ აპირებს ხელყოს არც ახლო აღმოსავლეთის ნავთობი, არც მისი ტრანსპორტირების გზა.

რა თქმა უნდა, ჩვენთვის სულერთი არ არის რა ხდება ჩვენს საზღვრებთან ესოდენ ახლომდებარე რაიონში. გვინდა აქ შეიქმნას ნორმალური, მშვიდი ვითარება. სპარსეთის ყურის ქვეყნების მიმართ აგრესიისა და დიქტატის იმპერიალისტურ დოქტრინას ვუპირისპირებთ მშვიდობისა და უმშროების დოქტრინას.

ეს მარტოოდენ სიტყვები როდია. ეს ჩვენი რეალური პოლიტიკაა. ჩვენ ვთვავობთ ამერიკის შეერთებულ შტატებს, დასავლეთის სხვა სახელმწიფოებს, ჩინეთს, იაპონიას, ყველა სახელმწიფოს, ვინც ამისადმი ინტერესს გამოიჩენს, შევთანხმდეთ შემდეგ ურთიერთვალდებულებებზე.

— არ შევქმნათ უცხოეთის სამხედრო ბაზები სპარსეთის ყურის რაიონში და მიმდებარე კუნძულებზე; არ განვალაგოთ იქ ბირთვული ან მასობრივი მოსპობის რომელიმე სხვა იარაღი;

— არ გამოვიყენოთ ძალა და არ დავემუქროთ ძალის გამოყენებით სპარსეთის ყურის რაიონის ქვეყნებს, არ ჩავერიოთ მათ საშინაო საქმეებში;

— პატივი ვცეთ სპარსეთის ყურის რაიონის სახელმწიფოების მიერ არჩეულ მიუმხრობლობის სტატუსს; არ ჩავაბათ ისინი სამხედრო დაჯგუფებებში ბირთვული სახელმწიფოების მონაწილეობით;

პატივი ვცეთ ამ რაიონის სახელმწიფოთა საკუთარი ბუნებრივი რესურსების სუვერენულ უფლებას;

— არ შევუქმნათ რაიმე დაბრკოლება ან საფრთხე ნორმალურ სავაჭრო გაცვლასა და იმ საზღვაო კომუნიკაციების გამოყენებას, რომლებითაც ამ რაიონების სახელმწიფოები უკავშირდებიან მსოფლიოს სხვა ქვეყნებს.

ვფიქრობთ, რომ ამგვარი მოლაპარაკება, რომლის სრულუფლებიანი მონაწილენი, ბუნებრივია, იქნებიან თვით ამ რაიონის სახელმწიფოები, შეესაბამება მათ საარსებო ინტერესებს. ეს ხომ მათი სუვერენული უფლებებისა და უშიშროების ‘ურუნველყოფის საიმედო საწინდარი იქნებოდა.

ნება მიბოძეთ გამოვთქვა იმედი, რომ ამ წინადადებას გაგებით მოეკიდება და მხარს დაუჭერს მშვიდობისმოყვარე ინდოეთი.

საბჭოთა კავშირი მშვიდობის ზონად ინდოეთის ოკეანის გადაქცევის იდეის მტკიცე მომხრეა. **(ტაში).** ჩვენ მზად ვართ აქტიურად ვიმუშაოთ სხვა დაინტერესებულ სახელმწიფოებთან ერთად ამ მიმართულებით. ჩვენი აზრით ინდოეთის ოკეანე იყო და არის მის ნაპირებზე მდებარე, და არა რომელიმე სხვა სახელმწიფოების საარსებო ინტერესების სფერო. **(ტაში).**

ჩვენ მზად ვართ მივესალმოთ ყოველ სხვა ინიციატივასაც, რომელიც მიზნად დაისახავენ დაძაბულობის შენელებას და ნაკრნახევი იქნება აზიაში ან სხვა კონტინენტზე მშვიდობის განმტკიცებისათვის ზრუნვით. **(ტაში).**

ძვირფასო მეგობრებო!

საბჭოთა კავშირი დიდი პატივისცემით ეკიდება ინდოეთის საგარეო პოლიტიკას **(ხანგრძლივი ტაში),** რომელიც ემყარება მშვიდობიანი თანაარსებობისა და მიუმხრობლობის პრინციპებს. ჩვენ დიდად ვაფასებთ თქვენი ქვეყნის წვლილს მშვიდობისა და დაძაბულობის შენელებისათვის, იმპერიალიზმის, კოლონიალიზმის, ნეოკოლონიალიზმისა და რასიზმის წინააღმდეგ, ყველა ფორმის ჩაგვრისა და არათანასწორუფლებიანობის წინააღმდეგ ხალხთა ბრძოლაში. **(ტაში).**

თავისი დამოუკიდებელი არსებობის პირველი დღეებიდანვე ინდოეთი დიდმნიშვნელოვან როლს ასრულებს მსოფლიო ასპარეზზე. რა შესძინა უძველესი და თვისთავადი კულტურის მქონე ამ უდიდესმა ქვეყანამ საერთაშორისო ურთიერთობას? მე ასე ვიტყოდი: უწინარეს ყოვლისა მშვიდობისმოყვარეობისა და აწონილ-დაწონილი რეალიზმის ნაკადი, მზადყოფნა განავითაროს კარგი ურთიერთობა სხვა სახელმწიფოებთან და ხელი შეუწყოს საერთაშორისო კლიმატის გაჯანსაღებას.

ისტორია არ დაივიწყებს, რომ ასეთი პოლიტიკის ფუძემდებელი იყო ინდოელი ხალხის გამოჩენილი შვილი ჯავაჰარლალ ნერუ **(მჭუხარე, ხანგრძლივი ტაში).** ჩვენ, საბჭოთა კავშირში კარგად გვახსოვს რაოდენ ბევრი რამ გააკეთა ამ მართლაცდა, დიდმა ადამიანმა, ჩვენი ქვეყნის გულწრფელმა მეგობარმა საბჭოთა კავშირ-ინდოეთის ურთიერთობის განვითარებისათვის. **(ხანგრძლივი ტაში).**

განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია ინდოეთის წვლილი აზიის მშვიდობისა და სტაბილურობის განმტკიცებაში. ხალხები ჯეროვანს ითვლიან ინდოეთის ადგილს ერთგულებაზე არ მოახდენენ ზემოქმედებას ან არ დაემუქრებიან კონფლიქტებისა და ჩარევის გულისთვის. ჩვენ მეგობრობის ხელს ვუწვდით ყველა ქვეყანას, ინდოეთ-საბჭოთა კავშირ-ინდოეთ-საბჭოთა კავშირ-ინდოეთ-საბჭოთა კავშირ-

XXVI სკკა ყრილობის უსასყიდლად

აღმშენებლობის პროგრამა

გამოხმაურება • წინადადება • მოსაზრება

ᲒᲐᲜᲕᲘᲮᲘᲚᲐᲗ ᲞᲐᲠᲢᲘᲘᲡ XXVI ᲧᲠᲘᲚᲝᲑᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲡᲙᲙᲐ ᲪᲕᲚᲘᲗᲘ ᲙᲝᲜᲡᲢᲘᲢᲣᲪᲘᲘᲡ ᲞᲠᲝᲔᲥᲢᲘᲡ „ᲐᲮᲚᲘ ᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲘᲡ ᲔᲙᲝᲜᲝᲛᲘᲙᲣᲠᲘ ᲓᲐ ᲡᲝᲪᲘᲐᲚᲣᲠᲘ ᲒᲐᲜᲕᲘᲗᲐᲠᲔᲑᲘᲡ 1981-1985 ᲬᲚᲔᲑᲘᲡᲐ ᲓᲐ 1990 ᲬᲚᲐᲛᲓᲔ ᲞᲔᲠᲘᲝᲓᲘᲡ ᲫᲘᲠᲘᲗᲐᲓᲘ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗᲣᲚᲔᲑᲔᲑᲘᲡ ᲞᲠᲝᲔᲥᲢᲘᲡ ᲛᲘᲮᲔᲓᲕᲘᲗ ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲠᲔᲡᲞᲣᲑᲚᲘᲙᲘᲡ ᲫᲘᲛᲘᲣᲠᲘ ᲛᲠᲔᲕᲚᲝᲑᲘᲡ ᲬᲐᲠᲛᲝᲛᲔᲑᲘᲡ ᲛᲝᲪᲣᲚᲝᲑᲐ 1,5-ᲯᲔᲠ ᲣᲜᲓᲐ ᲒᲐᲘᲖᲐᲠᲓᲝᲡ.“

ᲖᲠᲓᲘᲡ ᲪᲘᲤᲠᲔᲑᲘ

ᲓᲘᲓᲘ ᲥᲘᲛᲘᲐ — ᲐᲦᲛᲐᲕᲚᲝᲑᲘᲡ ᲒᲖᲘᲗ

ᲛᲔᲝᲗᲔ ხუთწლედის განვლილ პერიოდში დიდი ქიმიის განვითარების საკითხი საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტისა და რესპუბლიკის მთავრობის შეუნელებელი ყურადღების ცენტრში იყო. ქიმიური მრეწველობის აღმავლობისათვის დიდძალი კაპიტალური დაბანდება გამოიყო და ამ სახსრების სოლიდური ნაწილი რუსთავის ქიმიური ქარხნის რეკონსტრუქციას მოხმარდა.

მწყობრში ჩადგა ახალი საწარმოო კომპლექსი, რომელმაც ამიაკი მოგვცა. ამიაკი კი, „ყველაფრის შემძლეა“: მისგან, მინერალური სასუქების გარდა, კაპროლაქტამს, კარბამიდს, შხამქიმიკატებსა და ვინ მოთვლის კიდევ რა და რა ქიმიურ პროდუქტს არ ამზადებენ. დარგის საწარმოო-ტექნიკური ბაზის განმტკიცების მიმართულებით განხორციელებული ღონისძიებანი უკვე მომავალ წელს მოგვცემს გარკვეულ ეფექტს. საგაისოდ რესპუბლიკის ტერიტორიაზე განლაგებულ ქიმიური მრეწველობის სამინისტროს სისტემის საწარმოთა პროდუქციის გამოშვების საერთო მოცულობა 20,5 პროცენტით გაიზრდება. განსაკუთრებით სწრაფი ტემპია დასახული სინთეზური ამიაკის, კაპროლაქტამის, ქიმიური ბოჭკოებისა და ძაფების წარმოებაში.

დარგის საწარმოო-ტექნიკური ბაზის შემდგომ განმტკიცებას 1981 წელს 44,5 მილიონი მანეთი კაპიტალური დაბანდება მოხმარდება, რომლის 38,2 პროცენტი სამშენებლო-სამონტაჟო სამუშაოებისათვის არის გათვალისწინებული...

სსრ კავშირის ეკონომიკური და სოციალური განვითარების 1981-1985 წლებისა და 1990 წლამდე პერიოდის ძირითადი მიმართულებების პროექტი ქიმიური მრეწველობის ზრდას ჩვენს რესპუბლიკაში 1,5-ჯერ ითვალისწინებს. ამ რთულ, მაგრამ მეტად საპატიო ამოცანას დარგის მუშაკები აუცილებლად გადაწყვეტენ.

ᲡᲡᲠ ᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲘᲡ ᲔᲙᲝᲜᲝᲛᲘᲙᲣᲠᲘ ᲓᲐ ᲡᲝᲪᲘᲐᲚᲣᲠᲘ ᲒᲐᲜᲕᲘᲗᲐᲠᲔᲑᲘᲡ 1981-1985 ᲬᲚᲔᲑᲘᲡᲐ ᲓᲐ 1990 ᲬᲚᲐᲛᲓᲔ ᲞᲔᲠᲘᲝᲓᲘᲡ ᲫᲘᲠᲘᲗᲐᲓᲘ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗᲣᲚᲔᲑᲔᲑᲘᲡ ᲞᲠᲝᲔᲥᲢᲘᲡ ᲛᲘᲮᲔᲓᲕᲘᲗ ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲠᲔᲡᲞᲣᲑᲚᲘᲙᲘᲡ ᲥᲘᲛᲘᲣᲠᲘ ᲛᲠᲔᲕᲚᲝᲑᲘᲡ ᲬᲐᲠᲛᲝᲛᲔᲑᲘᲡ ᲛᲝᲪᲣᲚᲝᲑᲐ 1,5-ᲯᲔᲠ ᲣᲜᲓᲐ ᲒᲐᲘᲖᲐᲠᲓᲝᲡ.

ᲐᲠ ᲛᲝᲕᲐᲙᲚᲝᲗ ᲖᲠᲣᲜᲕᲐ ᲓᲐ ᲧᲣᲠᲐᲓᲦᲔᲑᲐ

ᲖᲠᲓᲘᲡ ᲪᲘᲤᲠᲔᲑᲘ

ᲓᲘᲓᲘ ᲥᲘᲛᲘᲐ — ᲐᲦᲛᲐᲕᲚᲝᲑᲘᲡ ᲒᲖᲘᲗ

ᲛᲔᲝᲗᲔ ხუთწლედის განვლილ პერიოდში დიდი ქიმიის განვითარების საკითხი საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტისა და რესპუბლიკის მთავრობის შეუნელებელი ყურადღების ცენტრში იყო. ქიმიური მრეწველობის აღმავლობისათვის დიდძალი კაპიტალური დაბანდება გამოიყო და ამ სახსრების სოლიდური ნაწილი რუსთავის ქიმიური ქარხნის რეკონსტრუქციას მოხმარდა.

მწყობრში ჩადგა ახალი საწარმოო კომპლექსი, რომელმაც ამიაკი მოგვცა. ამიაკი კი, „ყველაფრის შემძლეა“: მისგან, მინერალური სასუქების გარდა, კაპროლაქტამს, კარბამიდს, შხამქიმიკატებსა და ვინ მოთვლის კიდევ რა და რა ქიმიურ პროდუქტს არ ამზადებენ. დარგის საწარმოო-ტექნიკური ბაზის განმტკიცების მიმართულებით განხორციელებული ღონისძიებანი უკვე მომავალ წელს მოგვცემს გარკვეულ ეფექტს. საგაისოდ რესპუბლიკის ტერიტორიაზე განლაგებულ ქიმიური მრეწველობის სამინისტროს სისტემის საწარმოთა პროდუქციის გამოშვების საერთო მოცულობა 20,5 პროცენტით გაიზრდება. განსაკუთრებით სწრაფი ტემპია დასახული სინთეზური ამიაკის, კაპროლაქტამის, ქიმიური ბოჭკოებისა და ძაფების წარმოებაში.

დარგის საწარმოო-ტექნიკური ბაზის შემდგომ განმტკიცებას 1981 წელს 44,5 მილიონი მანეთი კაპიტალური დაბანდება მოხმარდება, რომლის 38,2 პროცენტი სამშენებლო-სამონტაჟო სამუშაოებისათვის არის გათვალისწინებული...

სსრ კავშირის ეკონომიკური და სოციალური განვითარების 1981-1985 წლებისა და 1990 წლამდე პერიოდის ძირითადი მიმართულებების პროექტი ქიმიური მრეწველობის ზრდას ჩვენს რესპუბლიკაში 1,5-ჯერ ითვალისწინებს. ამ რთულ, მაგრამ მეტად საპატიო ამოცანას დარგის მუშაკები აუცილებლად გადაწყვეტენ.

„ᲧᲝᲕᲔᲚᲜᲐᲘᲠᲐᲓ ᲕᲖᲐᲠᲓᲝᲗ ᲮᲝᲠᲪᲘᲡ, ᲛᲐᲢᲧᲚᲘᲡ, ᲣᲐᲠᲐᲙᲣᲚᲘᲡ ᲓᲐ ᲛᲔᲪᲔᲜᲐᲢᲔᲠᲒᲐ-ᲛᲔᲗᲐᲜᲘᲡᲛᲔᲑᲘᲡ ᲡᲮᲕᲐ ᲞᲠᲝᲓᲣᲥᲢᲔᲑᲘᲡ ᲬᲐᲠᲛᲝᲛᲔᲑᲐ“.

(სკკკ ცენტრალური კომიტეტის პროექტიდან).

ᲩᲐᲛᲝᲒᲕᲧᲐᲕᲡ. ᲔᲡ ᲒᲐᲠᲔᲛᲝᲑᲐ ᲘᲡᲔᲓᲐᲪ ᲛᲪᲘᲠᲔ ᲬᲐᲛᲐᲠᲘᲡ ᲡᲐᲡᲝᲤᲚᲝ ᲗᲘᲡᲔᲑᲘᲡ ᲓᲐᲜᲐᲮᲐᲠᲯᲕᲐᲓ გამოყენებასა და ცხვრის უხეიროდ გამოზამთრებას იწვევს. ამას თან ერთვის აგრეთვე სამომთაბარო ტრასების კეთილმოწყობლობა, რის შედეგადაც პროდუქციის დიდძალი დანაკარგები გვაქვს.

დიდი კავკასიონის საზაფხულო საძოვრებით (მთათუშეთი, ფშავ-ხევსურეთი და სხვ.) სარგებლობის მხრივ მდგომარეობა კიდევ უფრო გართულებულია. ამ შესანიშნავი მთების საძოვრების რაციონალური გამოყენება უგზოობის გამო შეუძლებელია. განსაკუთრებით ეს ითქმის პირიქითა კავკასიონის მთების შესახებ, რომლის მდიდარი რეზერვები გამოუყენებელია. ამიტომ საჭიროა ამ მთების ცხვრის გადასარეკი გზების მშენებლობის დაჩქარება და ამ მთებში თუშური ცხვრის აღდგენა-მომრავლება.

მეცხვარეობის ინტენსიფიკაციისათვის დიდი მნიშვნელობა აქვს სამთო მექანიზაციის განვითარებას, სატრანსპორტო საშუალებების, მუშა-პირუტყვის, ინვენტარისა და სხვადასხვა ნაგებობათა მომზადებას. ამ მხრივ მნიშვნელოვნად გავადიდებთ ხორცისა და მატყლის წარმოებას.

ბატკანი, ისევე როგორც ყოველი სხვა მოზარდეული, ინტენსიურად იზრდება, რის გამოც, მოკლე ვადაში, საკვების მცირე დანახარჯებით მისგან ადვილად მიიღება საუკეთესო ხორცი და მატყლი. ამ მიზნით საჭიროდ მიგვაჩნია ბატკანი ასხლეტისთანავე (ერთი კვირის ასაკში) ინტენსიურად გავასუქოთ. ამ შემთხვევაში ადრე ასხლეტილი ბატკნებისათვის რძის შეძცელილ, კონცენტრატისა და საუკეთესო თივის გამოყენებაა საჭირო. ამ ღონისძიების განხორციელებით მოზარდის საუკეთესო ხორცთან ერთად, ნერბის წველის ადრე დაწყების გზით დიდი რაოდენობით სასაქონლო რძესაც მივიღებთ. უნდა გვახსოვდეს, რომ წველა (თუ ნერბს სრულფასოვან ულუფას მივცემთ) უარყოფითად არ მოქმედებს არც ცხვარზე და არც ბატკანზე. საერთოდ კი, მაღალხარისხოვანი რძის მიღების მიზნით საჭიროდ მიგვაჩნია ცხვარი მექანიკურად მოვწველოთ.

ამ უკანასკნელ პერიოდში ყველგან მტკიცედ დამკვიდრდა ცხვრის მექანიკური პარსვა. ეს ძალიან კარგია, მაგრამ მაღალხარისხოვანი მატყლის უდანაკარგოდ მიღების მიზნით საჭიროა ყველგან სპეციალური და სათანადოდ გამართული საპარსავი ფარდულები მოვაწყოთ. ამასთან ერთად აუცილებელია მპარსავთა მუდმივი ბრიგადები შევქმნათ და ცხვრის პარსვის ეგრეთ წოდებული ჩქარონსული მეთოდი ყველგან დავნერგოთ.

საქართველოს მეცხვარეობის ძირითად რაიონებში ცხვრისათვის უმთავრესი საკვები ბაზა ბუნებრივი საძოვრებია. სამწუხაროდ, რესპუბლიკა მწვავედ განიცდის საძოვრების (განსაკუთრებით ზამთრისა და გარდამავალი საძოვრების) ნაკლებობას. ამ პირობებში დაუყოვნებლივ საჭიროა საძოვრების ზედაპირული და ძირეული გაუმჯობესების დაჩქარება, კულტურული საძოვრების მოწყობა, ძოვების ტექნიკის დაცვა და საძოვრების გასარწყვავება, სხვადასხვა ბალახეულის თესვა-მოყვანა, შხამიანი და სარეველა მცენარეებისაგან გაწმენდა, ჰერბიციდებისა და სასუქების გამოყენება. ამ საქმეში უნდა გამოვიყენოთ ავიაცია. კარგი იქნება, თუ ცხვრის საკვებად ფართოდ გამოვიყენებთ სილოსს, სენაჟს, ძირხვეულს, სხვადასხვა ნარჩენებს, კვების წინ შემზადებულ, ანტიბიოტიკებით, მიკროელემენტებითა და ვიტამინებით გამდიდრებულ გრანულირებულ და ბრიკეტულ საკვებს და სხვ.

გარდამავალი საძოვრების უკიდურესი სიმცირე დიდ დაბრკოლებებს უქმნის რესპუბლიკის მომთაბარე მეცხვარეობას. თრიალეთის ვრცელი გარდამავალი საძოვრები მთის მოსახლეობას უკავია და ამიტომ ცხვარი სრულიად მოკლებულია მის გამოყენებას. ამის გამო ცხვარი გაზაფხულობით გვიან აგვყავს მთებში, ხოლო შემოდგომობით იქიდან ზამთრის საძოვრებზე ადრე ეფექტიანობის ამაღლების ღონისძიებანი, განგვევითარებინა მშრომელთა ინიციატივა, შემოქმედებითი აქტიურობა წარმოების მართვაში. ამიტომ ჩვენ მოქმედების პროგრამად აღვიქვით პარტიის XXVI ყრილობადმი სკკკ ცენტრალური კომიტეტის პროექტის დებულება იმის შესახებ, რომ სამრეწველო უზრუნველყოთ მოწინავე გამოცდილების დროული განზოგადება და გეგმაზომიერი გავრცელება. სასურველი იქნებოდა ეს დებულება შევხებულიყო სიტყვებით „სავალდებულო წესით“, რაც უდავოდ გაზრდიდა პროფკავშირულ, სხვა საზოგადოებრივი ორგანიზაციების პასუხისმგებლობას მისი რეალიზაციისათვის.

Რ. ᲛᲖᲐᲠᲔᲚᲣᲐ,
თბილისის საწარმოო გაერთიანება „ელმავალმშენებლის“ პროფკავშირის კომიტეტის თავმჯდომარე.

ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲡᲡᲠ ᲐᲙᲐᲓᲔᲛᲘᲘᲡ ᲬᲕᲚᲘᲗᲘ ᲬᲔᲠᲘ ᲓᲐᲛᲬᲧᲔᲑᲘ ᲓᲔᲛᲜᲐ ᲨᲔᲜᲒᲔᲚᲐᲫᲔ

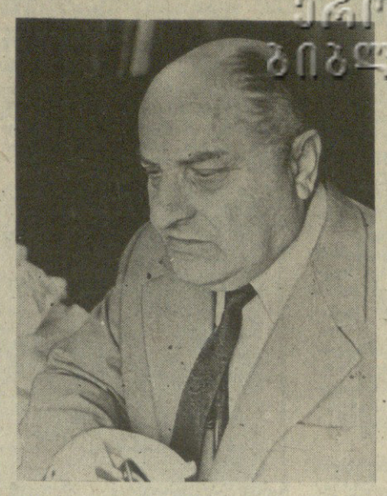

ᲥᲐᲠᲗᲣᲚᲛᲐ ᲡᲐᲑᲭᲝᲗᲐ ᲚᲘᲢᲔᲠᲐᲢᲣᲠᲐᲛ ᲓᲘᲓᲘ ᲓᲐᲜᲐᲙᲚᲘᲡᲘ ᲒᲐᲜᲘᲪᲓᲐ — ᲒᲐᲠᲓᲐᲘᲪᲕᲐᲚᲐ ᲒᲐᲛᲝᲩᲔᲜᲘᲚᲘ ᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲘ ᲛᲬᲔᲠᲐᲚᲘ, ᲛᲮᲐᲢᲒᲠᲣᲚᲘ ᲡᲘᲢᲧᲕᲘᲡ ᲨᲔᲮᲜᲘᲜᲕᲜᲐᲕᲘ ᲝᲡᲢᲐᲢᲘ, ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲡᲡᲠ ᲛᲔᲪᲜᲘᲔᲠᲔᲑᲗᲐ ᲐᲙᲐᲓᲔᲛᲘᲘᲡ ᲐᲙᲐᲓᲔᲛᲘᲙᲝᲡᲘ ᲓᲔᲛᲜᲐ ᲨᲔᲜᲒᲔᲚᲐᲫᲔ.

ᲤᲐᲠᲗᲝ ᲓᲐ ᲛᲠᲐᲕᲐᲚᲛᲮᲠᲘᲕᲘ ᲔᲠᲣᲓᲘᲪᲘᲘᲡ ᲓᲐ ᲝᲜᲕᲔᲗᲘᲡ ᲜᲘᲭᲜᲘᲡ ᲛᲥᲜᲔ ᲑᲔᲚᲝᲕᲐᲜᲚᲘᲡ ᲓᲔᲛᲜᲐ ᲨᲔᲜᲒᲔᲚᲐᲫᲔ ᲛᲘᲡᲘ ᲪᲮᲝᲕᲠᲔᲑᲘᲡ ᲒᲖᲘᲗ ᲓᲐᲛᲬᲧᲔᲑᲘᲡ ᲨᲔᲛᲓᲒᲝᲛ ᲓᲐᲛᲝᲣᲙᲘᲓᲔᲑᲚᲐᲓ ᲓᲐᲜᲐᲮᲐᲠᲯᲕᲐᲓ ᲒᲐᲛᲝᲩᲔᲜᲘᲚᲘ ᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲘ ᲛᲬᲔᲠᲐᲚᲘ. 1917 ᲬᲚᲘᲡ, თბილისის ქართული გიმნაზიის დამთავრების შემდეგ, დემნა შენგელაიამ სწავლა განაგრძო თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში, სადაც 1922 წლამდე სწავლობდა. 1932 წელს ჩაირიცხა თბილისის ს. კიროვის სახელობის ინდუსტრიული ინსტიტუტის სტუდენტად, რომელიც დაასრულა 1937 წელს. 1940 წელს იგი შევიდა სკკპ რიგებში. დიდი სამამულო ომის დროს დემნა შენგელაია მუშაობდა არმიული გაზეთის „სამშობლოს გმირის“ სამხედრო კორესპონდენტად.

დემნა შენგელაიამ ლიტერატურული მოღვაწეობა ჯერ კიდევ ადრეული ხიბაბუკის წლებში დაიწყო, მაგრამ მისი შემოქმედებითი ცხოვრების ნამდვილი დასაწყისი ქართველი ხალხის ცხოვრების ახალი ისტორიული ეპოქის — საქართველოში სოციალისტური რევოლუციის გამარჯვებისა და საბჭოთა წყობილების დამყარების პირველ წლებს მიეკუთვნება. იგი ერთი პირველთაგანი იყო ახალი საქართველოს შემოქმედებითი, ინტელიგენციის იმ საუკეთესო წარმომადგენლებს შორის, რომლებიც თავიდანვე მტკიცედ და გარკვეულად დაადგნენ საბჭოთა სახელმწიფოსთან აქტიური შემოქმედებითი თანამშრომლობის გზას და მას შემდეგ თავდადებით ემსახურებოდნენ ჩვენს სამშობლოში ახალი ცხოვრების მშენებლობას, სოციალისტური კულტურის განვითარების დიდსა და კეთილშობილურ საქმეს.

ქართული საბჭოთა ლიტერატურის აღმოცენება-ფორმირების პირველსავე პერიოდში, ჩვენი საუკუნის ოციანი წლების დამდეგს გამოქვეყნდა დემნა შენგელაიას რომანი „სანავარდო“, რომელმაც ქართულმა საბჭოთა ლიტერატურამ დიდი დანაკლისი განიცადა — გარდაიცვალა გამოჩენილი ქართველი მწერალი, მხატვრული სიტყვის შეხანიშნავი ოსტატი, საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი დემნა შენგელაია.

ფართო და მრავალმხრივი ერუდიციისა და იშვიათი ნიჭის მქონე ხელოვანმა დ. შენგელაიამ ღირსეულად განაგრძო და განავითარა ჩვენს დროში ქართული კლასიკური მწერლობის საუკეთესო პატრიოტული და ჰუმანისტური ტრადიციები, დიდი წვლილი შეიტანა ქართული საბჭოთა მწერლობის განვითარებაში, როგორც მისმა ერთ-ერთმა ფუძემდებელმა. დემნა შენგელაიას საუკეთესო რომანები, მოთხრობები, ნოველები თარგმნილია რუსულ ენაზე, ჩვენი სამშობლოს სხვა მოძმე ხალხთა ენებზე და ქცეულია მრავალეროვანი საბჭოთა ხალხის საერთო კუთვნილებად. ბევრი მათგანი თარგმნილი და გამოცემულია უცხოეთის ქვეყნებში.

ხანგრძლივი შემოქმედებითი ცხოვრების მანძილზე დემნა შენგელაია ლიტერატურული და საზოგადოებრივი ცხოვრების შუაგულში იდგა და თავდადებით ემსახურებოდა ჩვენი მხატვრული კულტურის, ქართული სალიტერატურო ენის კეთილდღეობასა და განვითარებას.

დემნა კონსტანტინეს ძე შენგელაია დაიბადა 1896 წლის 21 მაისს სამტრედიის რაიონის სოფელ სალელაოში, რკინიგზელის ოჯახში. 1917 წელს, თბილისის ქართული გიმნაზიის დამთავრების შემდეგ, დემნა შენგელაიამ სწავლა განაგრძო თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში, სადაც 1922 წლამდე სწავლობდა. 1932 წელს ჩაირიცხა თბილისის ს. კიროვის სახელობის ინდუსტრიული ინსტიტუტის სტუდენტად, რომელიც დაასრულა 1937 წელს. 1940 წელს იგი შევიდა სკკპ რიგებში. დიდი სამამულო ომის დროს დემნა შენგელაია მუშაობდა არმიული გაზეთის „სამშობლოს გმირის“ სამხედრო კორესპონდენტად.

დემნა შენგელაიამ ლიტერატურული მოღვაწეობა ჯერ კიდევ ადრეული ხიბაბუკის წლებში დაიწყო, მაგრამ მისი შემოქმედებითი ცხოვრების ნამდვილი დასაწყისი ქართველი ხალხის ცხოვრების ახალი ისტორიული ეპოქის — საქართველოში სოციალისტური რევოლუციის გამარჯვებისა და საბჭოთა წყობილების დამყარების პირველ წლებს მიეკუთვნება. იგი ერთი პირველთაგანი იყო ახალი საქართველოს შემოქმედებითი, ინტელიგენციის იმ საუკეთესო წარმომადგენლებს შორის, რომლებიც თავიდანვე მტკიცედ და გარკვეულად დაადგნენ საბჭოთა სახელმწიფოსთან აქტიური შემოქმედებითი თანამშრომლობის გზას და მას შემდეგ თავდადებით ემსახურებოდნენ ჩვენს სამშობლოში ახალი ცხოვრების მშენებლობას, სოციალისტური კულტურის განვითარების დიდსა და კეთილშობილურ საქმეს.

ქართული საბჭოთა ლიტერატურის აღმოცენება-ფორმირების პირველსავე პერიოდში, ჩვენი საუკუნის ოციანი წლების დამდეგს გამოქვეყნდა დემნა შენგელაიას რომანი „სანავარდო“, რომელმაც ეროვნულ-ეთნოგრაფიული ფერადოვნებით, ენობრივი ოსტატობით, ადამიანური ხასიათებისადმი ინტერესით, ადამიანურ ურთიერთობათა ფსიქოლოგიურ ანალიზით, ადამიანურ ბედთა ტრაგიკულობით, ადამიანურ ბედნიერებისადმი ლტოლვით, ადამიანური ბედნიერებისა და ადამიანური ბედნიერებისადმი ლტოლვის ტრაგიკულობით, ადამიანური ბედნიერებისა და ადამიანური ბედნიერებისადმი ლტოლვის ტრაგიკულობის ერთიან

ᲬᲐᲠᲓᲒᲔᲜᲘᲚᲘᲐ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲡᲡᲠ ᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲗᲐ ᲡᲐᲑᲭᲝᲡ ᲞᲠᲔᲖᲘᲓᲘᲣᲛᲘᲡ ᲗᲐᲜᲛᲬᲔᲠᲚᲘᲡ ᲛᲐᲢᲘᲐᲜᲘ — „ᲮᲣᲗᲤᲚᲔᲓᲘᲡ ᲛᲐᲢᲘᲐᲜᲘ“

ᲮᲐᲚᲮᲘᲡ ᲒᲣᲚᲘᲡᲗᲥᲛᲐ

ᲘᲠᲩᲕᲔᲚᲘ სიტყვა, რომელიც მეუცხოვა სოფელში რომ ჩამოყვანეს პატარაობისას, „ნამოსახლი“ იყო. „გაბრიაძის ნამოსახლი“, „წიქორიძის ნამოსახლი“; მას ჰგავდა ნაქერალი, ნავენახევი... ნასახლარებზე ყორისა და ფუძის ნამთი იყო. მიუდგომლობის გამო მთის ძირიდან ბარისკენ ჩაქვეითება ურჩევიათ მათ პატრონებს.

მერე და მერე ჩემ თვალწინაც გაგრძელდა ეს მიგრაცია და სვედას მგვრიდა იმავ მთისკენ მიმავალ გზის პირას დაცარიელება საძოვრების მოსაზღვრე კარ-მიდამოებისა, რომლებიც განთქმული იყო გულუხვი მასპინძლობით, ხეხილით, ძელქვებით. გაპარტახების შემდეგ პოლიციას ნამოსახლარად, მესხების ნამოსახლარად მოიხსენიებს მათ ხალხი.

ბოლო სიტყვებიც, რომლებიც ამ შემოდგომაზე გულში ჩამრჩა, ბიცოლაჩემის ნათქვამი იყო: იმისთვის ვწვალობ, იმისთვის ვზრუნავ, რომ ჩემს სახლს ნამოსახლი არ დაერქვას და ვეღარს ნავენახარიო!...

... ასეა ყოველი კაცი! მამაპაპეული ფუძე მოსაშლელად არ ემეტება, აგდილის მოცვლა უმძიმს, მით უფრო განსაცდელია მთელი სოფლის აყრა...

ერთხანს ფუძის მოშლა იმანაც გააზარა, სოფელში მიშრუნებულ ქალაქელს ეზოს მტკავლით რომ მიუზომავდნენ და იმასაც მიამადლიდნენ.

დღესდღეობით ეს პრობლემა აღარ არსებობს. ბევრი ნაფუძარი აღდგა, ბევრი კარ-მიდამო აყვავდა და ეს ჩვენი რესპუბლიკის ხელმძღვანელობის ჰუმანური გადაწყვეტილების შედეგია.

საუკუნემ და ადამიანმა მიუვალი მთებისკენაც გაჭრეს გზა და გაიხარა მთას მონატრებულმა კაცმა.

ამიტომ მოხვდა გულზე ყოველ ქართველს გამოჩენილი მწერლისა და პუბლიცისტის კონსტანტინე ლორთქიფანიძის ნაწარმოება „მთას დაუბრუნდა მთიელი“, რომელიც გაზეთ „კომუნისტში“ დაიბეჭდა.

ქართული სოფლის ეს ეპოპეა მწერალმა ორიგინალური ხერხით შექმნა: „ნოველა, მხატვრული ნარკვევი, პუბლიცისტური წერილი, ზოგჯერ უბრალო რეპორტაჟიც კი... ფორმას მასალის ბუნება და სიღრმე მკარნახობდა, კარსმომდგარი დღესასწაული კი შთაგონებად მეკცა“...

ასე „შერეული ტექნიკით“ (სახვითი ხელოვნების ტერმინია) დაწერა მწერალმა ნაწარმოები ქართულ სოფელზე, რომლის ჭირი მოგონებადღა დარჩა, ლხინი კი სინამდვილეა!

დღიდან ეპოპეის დამთავრებამდე, რედაქციის ფოსტაში ყოველ დილას ვნახულობთ მკითხველთა წერილებს, რომელთა აკტორები პიჭერემის პირველ მოსახლეებზე, მათ გარჯაზე, მათ მიერ სოფლის აშენებაზე მოგვითხრობს. მწერალი ალბათ არ დასჯერდება თავის კორესპონდენტის ამ ფრაგმენტს და კიდევ ბევრ საინტერესო მთხრობელს მიაკვლევს მისი მეოხებით.

ვრცელი, საინტერესო წერილი გამოგზავნა ქუთაისიდან ჟურნალისტმა გიორგი მჭედლიძემ. ვაქვეყნებთ ორ ნაწყვეტს მისი რეცენზიიდან „პეჭერემი კვლავ წკრიალებს სკოლის ზარი!“.

„სოფლის პრობლემებს რა გამოლეგს!

მათგან ყველაზე მთავარი მეცნიერულ-ტექნიკურმა რევოლუციამ წარმოშვა. ეს არის მოსახლეობის მიგრაცია ქალაქში. იგი იმდენად ყოვლისმომცველი მოვლენა გახდა, რომ ერთბაშად მიიპყრო სოციოლოგების, ფილოსოფოსების, ეკონომისტების, ფსიქოლოგების, ისტორიკოსებისა და, რაც მთავარია, მხატვრული სიტყვის ოსტატების ყურადღება.

ამ პროცესის კანონზომიერებები პარტიის ხელმძღვანელი ორგანოების ყურადღების ცენტრშიც დგას. მას საგანგებოდ შეეხნენ საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის XIV პლენუმზე.

და აი, სწორედ იმ დროს, როცა მთავარი პრობლემა სოფლიდან ქალაქში მოსახლეობის მიგრაციაა, მწერლის კალამმა მოულოდნელად წარმოაჩინა ცხოვრების მიერ თითქოს მტვერწყაროილი მთის მცხოვრებთა ძველთაძველი სატკივარი.

ფორმათა სიმრავლე მკითხველს ხელს არ უშლის ნაწარმოები აღიქვას როგორც ერთი, მთლიანი, მხატვრული სიტყვის დიდოსტატის კალმისმიერი ნამუშაკევი. მირიქით, „მთას დაუბრუნდა მთიელი“ საოცრად კომპაქტური, სიუჟეტურად შეკრული და, თანაც კ. ლორთქიფანიძისათვის დამახასიათებელი გამჭვირვალე სტილით დაწერილი, ამაღელვებელი წიგნია თანამედროვე ქართული სოფლის მშრომელი ადამიანების ღვაწლსა და ბედ-იღბალზე.

მკითხველს კარგად მოეხსენება, რომ კ. ლორთქიფანიძის შემოქმედების გამჭოლი ხაზია თანამედროვეობა. ჭეშმარიტად საკვირველია ის ერთგულება, რომელსაც მწერალი იჩენს ერთხელ დასახული მიზნისადმი — ასახოს საბჭოთა სინამდვილე.

როცა საქართველოში განმაახლებელი ძვრები დაიწყო, „ნაძრახი წლები“ დაიგმო და გამრჯე კაცი იმედიანად მიეყრდნო საკუთარ რწმენის კედელს, კ. ლორთქიფანიძემ თავისი „უშუალო საქმე“ — რომანი „ნატეხის თვალი“, დროებით გვერდზე გადადო, ომისდროინდელი პუბლიცისტური შემართებაში „გაიხსენა“ და ჯერ „რა მოხდა აბაშაში“ შექმნა, ახლა კი „მთას დაუბრუნდა მთიელი“.

წერილი ასე მთავრდება:

„თხრობის მასშტაბურობა, ნაამბობის დროის ხანგრძლივ მონაკვეთზე გაშლა, ნაწარმოებში მოქმედი დადებითი და უარყოფითი გმირების მკვეთრად გამოხატული დაპირისპირება, ტრაგიკულ სიტუაციებთან ერთად ოპტიმიზმის ამაღლებული გრძნობის დამკვიდრება, ხალხის უკეთესი მერმისისათვის მებრძოლ ადამიანთა სახელების უკვდავყოფა სამართლიანად აძლევს უფლებას ავტორს, თავის წიგნს „ქართული სოფლის ეპოპეა“ უწოდოს. მკითხველი დიდი ინტერესით მოელის ამ ეპოპეის მეორე წიგნს“.

რედაქციისათვის გამოგზავნილ წერილში გურჯაანის პირველი საშუალო სკოლის დირექტორი ვ. დარჩიაშვილი მადლიერებით იხსენებს კ. ლორთქიფანიძის ნარკვევს: „იგი მოგვითხრობს ჩვენი რაიონის სოფელ ჭერემის მკვდრეთით აღდგომასა და განახლებაზე. გურჯაანის ინტელიგენცია, მთელი მოსახლეობა დიდ მადლობას ვუძღვნით პატივცემულ მწერალს, საქართველოს კომპარტიის ცენტრალურ კომიტეტს, გაზეთ „კომუნისტის“ რედაქციას, რომ საგანგებო ყურადღება დაუთმო ერთ დროს აყვავებულ, ბევრი ისტორიული ქარტეხილის მომსწრე, მაგრამ მერე მივიწყებულ და დაცარიელებულ სოფელს, რომელიც ნასოფლარად იქცა. გურჯაანელები მღელვარებით ვკითხულობდით ამ ნარკვევს“.

თავისი სოფლის და, ამდენად, საკუთარი ბედის სიმწარე გაახსენა თურმე ომგადახდილ ვალიკო სილიბისტროს ძე იობიძეს კ. ლორთქიფანიძის მართალმა მოთხრობამ. „გულისტკივილით მაგონდება ჩემი პატარა სოფელი საკირე და მასთან ერთი-ორი სხვა პატარა სოფელი ქუთაისის მახლობლად“.

იგი წერს, რომ, მეხის გავარდნას ნიშნავდა ჩვენთვის იმის გამოცხადება, სოფელი ხობის რაიონის სოფელ ხორგას ჭაობიან ადგილებში უნდა ჩასახლდესო.

„მე იმისათვის ვიომე, მამა-პაპის მიერ წლობით ნაშენები ჩემი ბუდე არ დანგრეულიყო, თქვენ კი უკანონოდ მინგრევთ და მემუქრებით კიდეც?“ — მაგრამ მის ღაღადს ყური არ ათხოვეს...

„ეხლა კი იმ სოფელში სიხარულით დაბრუნდნენ და ცხოვრობენ“...

„დიდი მღელვარებითა და მოუთმენლად ველოდებოდი თქვენი გაზეთის ყოველ მომდევნო ნომერს, გულისყურითა და ინტერესით ვკითხულობდი საყვარელ მწერლის კონსტანტინე ლორთქიფანიძის ახალ ნაწარმოებს „მთას დაუბრუნდა მთიელი“, — წერს გურჯაანის რაიონის სოფელ ჩუმლაყის მევენახე ბრიგადირი, სოციალისტური შრომის გმირი ქარუმ ბურდიაშვილი, — მახვილი თვალით დანახულმა სინამდვილემ და დიდი გუმანით მინიშნებულმა სოფლის აღდგენის მნიშვნელობამ მთელი სიღრმით დაგვარწმუნა ამ ნაწარმოების სიდიადეში და მოგვიწოდა არა მხოლოდ გურჯაანელებს, არამედ მთელ ქართველობას, მივხედოთ ჩვენგანვე უმოწყალოდ მიტოვებულ ოდითგან ერის მარჩენელ მთას. ეს მოწოდება პირდაპირ ეხმაურება ხალხის გულიდან წამოსულ ნაფიქრალსა და ნაანრეგს, რომელთა დანახვა მხოლოდ და მხოლოდ დიდი მწერლების ხვედრია“.

გურჯაანის რაიონის სოფელ კალიტერის ახალგაზრდობის სახელით მწერალს მადლობას მოახსენებს კომკავშირელი ივანე კალატოზიშვილი.

ახალგაზრდებზე ნაკლებ აღფრთოვანებული როდი შრომის ვეტერანი, 1928 წლიდან კომუნისტური პარტიის წევრი, პერსონალური პენსიონერი მარო მაისურაძე (თბილისი).

„მთას დაუბრუნდა მთიელი“ — ეს ხმამ ცოცხალი, საჭირო საქმის აღწერაა, ჩვენ თვალწინ დაცარიელდა სოფელი ჭერემი და ჩვენ თვალწინვე აღდგა მეორედ“, — წერს მრავალსართულიან სახლში „გამოკეტილი“ ეს 88 წლის ქალი, რომლისთვისაც „კომუნისტი“ სულიერ საზრდოდ ქცეულა.

დიდოსტატობას უქებს მწერალს სულიკო ნიშნიანიძე, ზესტაფონის რაიონის სოფელ წევის მკვიდრი, იგიც თავისი სოფლისა და თანასოფლელების წარსულ სატკივარზე ლაპარაკობს, წეველ ინტელიგენციასაც მოიხსენიებს და გახარებული გვაცნობებს, რომ საქართველოს კომპარტიისა და თავვრობის ხელმძღვანელობის მზრუნველობის შედეგად მათს სოფელსაც დაეტყო სიკეთის კვალი — სოფლის ძველი ბინადარნი თანდათან უბრუნდებიან მამა-პაპის კერებს, წამოიმართა ახალი იმერული ოდასახლები, გაშენდება ახალი ზვრები, რომ მონატრებულ მიწაზე გაავლეს პირველი ხნული.

აღფრთოვანებას გვიზიარებს თბილისელი ჟ. კეწელაშვილ-ხარებაშვილი, რომელსაც ზაფხულში მოუნახულებია ჭერემი და თავისი ნაცნობი ჭერემელები.

„ჩვენი სასიქადულო მწერლის ფრთიანმა სიტყვამ კიდევ უფრო მეტი ძალა და მხნეობა შეგვმატა სიძნელეების დასაძლევად, დანგრეული სოფლის აღდგენას რომ ახლავს თან. უღრმეს მადლობას მოვახსენებთ დიდ მწერალსა და მამულიშვილს და ვპირდებით, რომ მოკლე ხანში აღვადგენთ მამა-პაპათა ტრადიციებს ჭერემის მადლიან მიწაზე“.

ამას წერს თანასოფელთა სახელით კოლმეურნეობის გამგეობის თავმჯდომარე თ. ჯაჯვაძე.

აი, რა ძალა ჰქონია მწერლის სიტყვასა და მარჯვნასს!

ნანა ღვინეფაძე.

ᲘᲜᲤᲝᲠᲛᲐᲪᲘᲐ—80

ᲛᲮᲐᲢᲕᲠᲣᲚᲘᲪ ᲓᲐ ᲞᲔᲓᲐᲒᲝᲒᲘᲣᲠᲘᲪ

ᲙᲝᲜᲤᲔᲠᲔᲜᲪᲘᲐ ᲛᲘᲫᲦᲕᲜᲘᲚᲘ ᲠᲔᲡᲞᲣᲑᲚᲘᲙᲘᲡ ᲗᲔᲐᲢᲠᲘᲡ ᲞᲠᲝᲑᲚᲔᲛᲔᲑᲖᲔ

ᲗᲘᲗᲘᲐᲜᲘᲡ სიმბოლურია, რომ თეატრალური ხელოვნების კვიპროელს „თეატრი და ბავშვების“ საინტერესო და ლამაზი დღეების მფლობელს, ყმაწვილების თეატრთან უშუალო შეხვედრის შემდეგ მოზარდებზე ზრუნვის კიდევ ერთი დასტურის ნიშნად თბილისში მუშაობს საბავშვო და საყმაწვილო თეატრების საერთაშორისო ასოციაციის (ასიტეჟის) საბჭოთა ცენტრის კონფერენცია, რომლის მონაწილენი გაინიხილავენ მოზარდ მაყურებელთა თეატრების კოლექტივების მხატვრული და პედაგოგიური აღზრდის პრობლემებს.

შეხვედრაში მონაწილეობენ საბჭოთა კავშირის წამყვანი საბავშვო თეატრების რეჟისორები, მოწვეულნი არიან ავრეთვე სასცენო ხელოვნების ცნობილი საზღვარგარეთელი ოსტატები და პედაგოგები. მათ შორის ბუდაპეშტის საბავშვო თეატრის რეჟისორი იმრე კატონე, სოფიის ახალგაზრდული თეატრის მთავარი რეჟისორი ლილიანა ტოდოროვა, პრაღის საბავშვო თეატრის რეჟისორი მიროსლავ ვილდმანი, სან-დენის (საფრანგეთი) საბავშვო და დრამატული ხელოვნების ეროვნული თეატრის რეჟისორი დანიელ ბაზელე, ავრეთვე მათი პოლონელი, რუმინელი, ფინელი, კუბელი, ვიეტნამელი, ავღანელი კოლეგები.

კონფერენციის მონაწილეთა დისკუსიის თემებია საბავშვო და საყმაწვილო თეატრების დრამატურგიის, რეპერტუარის, შემოქმედებითი კოლექტივების მმართველობათა თავისებურებების, საბავშვო კოლექტივების იდეურ-ზნეობრივ აღზრდაში მთავარი რეჟისორის როლის საკითხები.

დისკუსიის მონაწილენი ერთმანეთს გაუზიარებენ გამოცდილებას, განაზოგადებენ ყოველივე საუკეთესოს, რასაც ჩვენი ქვეყნის თეატრებმა მიაღწიეს ყმაწვილების ესთეტიკური აღზრდის თვალსაზრისით, დასახავენ იმ გზებსა და ამოცანებს, რომლებიც კიდევ უფრო შეუწყობს ხელს მოზარდი თაობის სულიერ და ზნეობრივ განვითარებას, რისთვისაც მოწოდებული არიან თოჯინებისა და მოზარდ მაყურებელთა თეატრები.

სტუმრები გაეცნენ თბილისის მოზარდ მაყურებელთა თეატრებისა და შოთა რუსთაველის სახელობის სახელმწიფო აკადემიური თეატრის საუკეთესო დადგმებს.

რ. მუხაძე.

ᲙᲘᲚᲓᲕᲣᲠᲘᲚᲘ ᲪᲮᲝᲕᲠᲔᲑᲘᲡ ᲥᲠᲝᲜᲘᲙᲐ

ᲪᲮᲘᲜᲕᲐᲚᲘ, (საკ. კორ.). სამხრეთ ოსეთის კ. ხეთაგუროვის სახელობის სახელმწიფო დრამატული თეატრის ქართულმა დასმა მაყურებელს მორიგ პრემიერად უჩვენა ა. გეწაძის თანამედროვე თემაზე დაწერილი ორმოქმედებიანი კომედია „ბერ-ბიჭები“.

სპექტაკლი დადგა საქართველოს სსრ ხელოვნების დამსახურებულმა მოღვაწემ, რეჟისორმა გრიგოლ ლაღიძემ, მხატვრულად გააფორმა გ. ცერაძემ, მუსიკალურად — კომპოზიტორმა ნ. გიგაურმა.

სპექტაკლი მაყურებელმა გულთბილად მიიღო, მოიწონათ საქართველოს სსრ დამსახურებული არტისტების გრ. ქოქოვის, თ. გასანოვას, თ. მკრტიჩიანის, მსახიობების ნ. ჯიოშვილისა და მ. დიოჯაშვილის ხელოვნება.

ᲕᲐᲜᲐᲗᲘᲡ სასოფლო კლუბში (გამგე — ნ. თედელური) ხშირად ეწყობა შეხვედრა-სალამოები გამოჩენილ ადამიანებთან. სოფლის მშრომელები, პოეზიის მოყვარულნი ამჯერად გულთბილად შეხვდნენ ოს პოეტს ხაჯუმარ ალბორთის.

პოეტის ცხოვრებასა და შემოქმედებაზე ილაპარაკა ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორმა ნაფი ჯუსოითმა. პოეტს მიესალმნენ კ. ხეთაგუროვის სახელობის პრემიის ლაურეატი, პოეტი გიორგი ძუგაევი და ჟურნალ „ფიდუამის“ რედაქტორი, მწერალი ვლ. ბაგლევი.

საღამოზე ალბორთის ლექსები წაიკითხეს კ. ხეთაგუროვის სახელობის სახელმწიფო თეატრის მსახიობმა საქართველოს სსრ დამსახურებულმა არტისტმა ლ. გალაკანოვამ და თვითონ პოეტმა.

დასასრულ მხატვრული თვითმოქმედი კოლექტივების მონაწილეობით გაიმართა კონცერტი.

ᲡᲐᲔᲠᲗᲐᲨᲝᲠᲘᲡᲝ ᲪᲮᲝᲕᲠᲔᲑᲐ

ᲓᲔᲓᲐᲛᲘᲬᲘᲡ ᲖᲣᲠᲒᲖᲔ

ᲞᲠᲔᲡᲙᲝᲜᲤᲔᲠᲔᲜᲪᲘᲐ ᲓᲔᲚᲘᲨᲘ

ᲓᲔᲚᲘ. აქ გაიმართა პრესკონფერენცია, რომელიც მიეძღვნა ინდოეთში სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივნის, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარის ლ. ი. ბრეჟნევის ოფიციალურ მეგობრულ ვიზიტს.

საბჭოთა კავშირის წარმომადგენელმა ლ. მ. ზამიატინმა თქვა, ლეონიდ ილიას ძე ბრეჟნევმა მთხოვა ინდოეთის მასობრივი ინფორმაციის საშუალებების მეოხებით გადამეცა მისი დიდი მადლობა ინდოელი ხალხისათვის, განსაკუთრებით დელის მცხოვრებლებისათვის გულწრფელი მასპინძლობის გამო, ინდოეთის მიწა-წყალზე ყოფნის პირველი წუთებიდანვე რომ გაუწიეს. საბჭოთა ხალხი სიმპათიისა და მეგობრობის ღრმა გრძნობებით ეკიდება ინდოელ ხალხს — ჩვენს დიდ მეზობელს.

შემდეგ საბჭოთა წარმომადგენელმა ჟურნალისტებს გააცნო სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივნის, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარის ლ. ი. ბრეჟნევისა და ინდოეთის პრემიერ-მინისტრის ინდირა განდის მოლაპარაკების მიმდინარეობა. მან თქვა, რომ მოლაპარაკებამ დაადასტურა ორივე ქვეყნის საერთო მისწრაფება მშვიდობისადმი. ლ. ი. ბრეჟნევმა, თქვა შემდეგ საბჭოთა წარმომადგენელმა, გამოთქვა რწმენა, რომ ეს შეხვედრები ახალ სერიოზულ იმპულსს მისცემენ საბჭოთა კავშირ-ინდოეთის მეგობრული ურთიერთობის განვითარებას.

ჩვენ საბჭოთა კავშირში, ხაზგასმით აღნიშნა ლ. მ. ზამიატინმა, კმაყოფილი ვართ საბჭოთა კავშირ-ინდოეთის ურთიერთობის განვითარების გამო, ეს ურთიერთობა ემყარება სსრ კავშირისა და ინდოეთის მშვიდობის, მეგობრობისა და თანამშრომლობის ხელშეკრულების მტკიცე საფუძველს, ამ ხელშეკრულების მალე ათი წელი უსრულდება.

ინდოეთის წარმომადგენელმა ჯ. ნ. დიქშიტმა განაცხადა, რომ ლ. ი. ბრეჟნევისა და ინდირა განდის მოლაპარაკება მიმდინარეობს ტრადიციული მეგობრობისა და ურთიერთგაგების ვითარებაში, რომელიც დამახასიათებელია ორი ქვეყნის ურთიერთობისათვის. მან თქვა, რომ გაიმართა აზრთა გაზიარება ინდოეთისა და საბჭოთა კავშირის თანამშრომლობის შემდგომი გაფართოებისა და განმტკიცების პერსპექტივების შესახებ. ორივე ქვეყნის ხელმძღვანელები დარწმუნებული არიან, რომ ინდოეთ-საბჭოთა კავშირის ურთიერთობა აზიისა და მთელ მსოფლიოში მშვიდობისა და სტაბილურობის დამყარების დიდმნიშვნელოვანი ფაქტორია.

საბჭოთა და ინდოელმა წარმომადგენლებმა შემდეგ უპასუხეს ჟურნალისტთა კითხვებს.

ᲘᲖᲠᲓᲕᲘᲐᲜ ᲛᲔᲨᲕᲘᲓᲝᲑᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ

ᲗᲣᲐᲠᲘ (ᲐᲦᲛᲝᲡᲐᲕᲚᲔᲗᲘᲡ ᲡᲐᲤᲠᲐᲜᲒᲔᲗᲘ). 10 დეკემბერი. აქ დამთავრდა მეცნიერ მუშაკთა მსოფლიო ფედერაციის განიარაღების მუდმივი კომიტეტის სხდომა, რომელიც მონაწილეობენენ ინგლისის, სსრ კავშირის, საფრანგეთის, ბულგარეთის, გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის, იაპონიის, გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკისა და უნგრეთის მეცნიერები.

სხდომაზე განიხილეს და მოიწონეს კვლევითი მოხსენება „ამერიკის სამხედრო სტრატეგიის ზოგიერთი დებულების გადასინჯვასთან დაკავშირებული საშიროების შესახებ“.

ტუარის შეხვედრის მონაწილეებმა გამოიტანეს დასკვნა, რომ მთელი მსოფლიოს მეცნიერებმა უნდა გააკტიურონ მეცადინეობა იმისათვის ბრძოლაში, რომ შეინარჩუნონ დაძაბულობის შენელება, წინ წასწიონ განიარაღების საქმე. აღინიშნა: საჭიროა მეცნიერთა აქტიური მონაწილეობა იმ საქმეში, რომ განიხილონ და საზოგადოებრიობას განუმარტონ ახალი საბჭოთა ინიციატივები განიარაღების დარგში.

ᲒᲐᲓᲐᲭᲠᲘᲗ ᲒᲐᲛᲝᲑᲔᲜ

ᲜᲘᲣ-ᲘᲝᲠᲙᲘ, 10 დეკემბერი. მიუმხრობელი და სოციალისტური ქვეყნების დიდმა ჯგუფმა გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალური ასამბლეის განსახილველად შეიტანა მთელ რიგ რეზოლუციათა პროექტები, რომლებშიც გადაჭრით გმობენ დასავლეთის საზელმწიფოთა თანამშრომლობას სამხრეთ აფრიკის რასისტულ რეჟიმთან.

ამ დოკუმენტებში გულისწყრომით ამხილებენ სამხრეთ აფრიკის რეჟიმის სასტიკ რეპრესიებს მკვიდრი მოსახლეობის მიმართ, პოლიტიკურ მოწინააღმდეგეთა მკვლელობას.

რეზოლუციათა პროექტებში ხაზგასმულია, რომ დასავლეთის ქვეყნების დახმარება რასისტებს საშუალებას აძლევს განამტკიცონ თავიანთი მმართველობა, გააძლიერონ ბრძოლა ეროვნულ-განმათავისუფლებელ მოძრაობათა წინააღმდეგ. გენერალურ ასამბლეას წინადადება ეძლევა დაგმოს არა მარტო იმ ქვეყნების მთავრობები, რომლებიც საქმით უწყობენ ხელს უუფლებობისა და ძალმომრეობის სისტემას, არამედ ტრანსეროვნული კორპორაციებიც, რომლებიც ეხმარებიან პრეტორიას „საომარი და ბირთვული პოტენციალის გადიდებაში, უზრუნველყოფენ მის მოთხოვნილებას ნავთობზე, ნავთობპროდუქტებსა და სხვა სტრატეგიულ მასალაზე“.

განსაკუთრებული ყურადღება ეპყრობა იმას, თუ რაიდენ საშიშია დასავლეთისა და სამხრეთ აფრიკის რესპუბლიკის მჭიდრო კავშირთანეერთობა სამხედრო, და უწინარეს ყოვლისა ბირთვულ დარგში. ამ საკითხისადმი მიძღვნილ სპეციალურ პროექტში ნათქვამია: „რასისტული რეჟიმის უნარი — აწარმოოს ბირთვული იარაღი, სერიოზულ საფრთხეს ყველა სახელმწიფოს მოუწოდებს ყოველმხრივ დაეხმარონ ამ მოძრაობებს.

3. ᲑᲠᲐᲜᲓᲢᲘᲡ ᲒᲐᲜᲪᲮᲐᲓᲔᲑᲐ

ᲕᲐᲨᲘᲜᲒᲢᲝᲜᲘ, 10 დეკემბერი. საერთაშორისო დაძაბულობის შენელების, გამალებული შეიარაღების შეზღუდვის პოლიტიკას დუჭირა მხარი გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის ყოფილმა კანცლერმა, გერმანიის სოციალ-დემოკრატიული პარტიის თავმჯდომარემ ვ. ბრანდტმა.

აქ პრესის ეროვნულ კლუბში გამოსვლისას მან განაცხადა, რომ გამალებული შეიარაღების განგრძობა უდიდეს მატერიალურ რესურსებს ნთქავს. ამ სახსრების ნაწილი შეიძლება მოხმარებოდა სახელმწიფოების, და უწინარეს ყოვლისა განვითარებადი ქვეყნების მწვავე ეკონომიკურ საჭიროებათა დაკმაყოფილებას. საჭიროა, აღნიშნა გერმანიის სოციალ-დემოკრატიული პარტიის თავმჯდომარემ, არა შეიარაღების გაძლიერება, არამედ მისი შეზღუდვა და შემცირება, რისთვისაც უნდა გამოვიყენოთ მოლაპარაკების გზა.

ვ. ბრანდტმა აღნიშნა, თუ რა დიდი მნიშვნელობა აქვს სტრატეგიული შეტევითი შეიარაღების შეზღუდვის პროცესის განხორციელებას საჭიროა, ხაზი გაუსვა მან, მივაღწიოთ იმას, რომ გაგრძელდეს ატომსაცავლეთისა და დასავლეთის ფართო დიალოგი.

მისმა პარტნიორებმა უფრო აქტიურად დაუჭიროს მხარი ამერიკის შეერთებული შტატების მოქმედებას სპარსეთის ყურის ზონაში.

ახლანდელი „ატლანტიკური კვირეული“ მიმდინარეობს თავისი მასშტაბებით გიგანტური ნატოს სამხედრო მანევრებს „ოტმ ფორჯ 80“ ფონზე, რომელიც ეწყობა მთელი დასავლეთ ევროპის ტერიტორიაზე ჩრდილოეთ ნორვეგიიდან თურქეთის სამხრეთ საზღვრებამდე და ხმელთაშუა ზღვამდე. „მილიტარისტული თამაშის“ ამ სერიაში, რომელიც დამამთავრებელ ფაზაში შევიდა, მონაწილეობს ნატოს ქვეყნების სხვადასხვა სახეობის ჯარების 200 ათასზე მეტი ჯარისკაცი და ოფიცერი, გამოყენებულია დიდძალი საბრძოლო ტექნიკა.

ᲘᲜᲓᲝᲔᲗᲘ ᲔᲛᲖᲐᲓᲔᲑᲐ

1982 ᲬᲚᲘᲡ ინდოეთის დედაქალაქ დელში გაიმართება აზიის ქვეყნების სპორტსმენთა ასპარეზობანი. ამ დიდმნიშვნელოვანი სპორტული ფორუმისათვის მზადება უკვე კარგა ხანია დაიწყო. ახალი სტადიონების, სასტუმროებისა და გზების მშენებლობათა დასრულება დაგეგმილია 1982 წლის ივნისისათვის. ამაზე ილაპარაკა დელში გამართულ პრესკონფერენციაზე ასპარეზობათა საორგანიზაციო კომიტეტის პრეზიდენტმა, სამოქალაქო მომსახურების მინისტრმა ვიდია ჩარან შუკლამ.

გეგმის მიხედვით განზრახულია მრავალი ახალი სპორტული ობიექტის მშენებლობა და ძველ ნაგებობათა რეკონსტრუქცია. გარდა ამისა, ახლახან ინდოეთის დედაქალაქის ერთ-ერთ—ფორტ სირის უბანში საფუძველი ჩაეყარა ახალი საცხოვრებელი კომპლექსის მშენებლობას. პროექტით განსაზღვრულია ორ და სამსართულიანი შენობების, ავრეთვე კულტურული ცენტრის, ღია თეატრისა და საცურაო აუზის აგება. შენდება სტადიონი, რომელიც 75 ათას მაყურებელს დაიტევს. აქ ძალებს მოსინჯავენ ფიბურთელები და მძლეოსნები. აქვე მოეწყობა ასპარეზობათა საზეიმო გახსნა და დახურვა. აიგება ახალი სპორტული დარბაზიც, რომელიც 25 ათას კაცს დაიტევს.

„ᲖᲐᲠᲘᲐ ᲕᲝᲡᲢᲝᲙᲘᲡᲐᲡ“ ᲞᲠᲘᲖᲘᲡᲗᲕᲘᲡ

ᲒᲣᲨᲘᲜ თბილისის სპორტის სასახლეში დამთავრდა ხელბურთელ ვაჟთა გუნდების XIV საერთაშორისო ტურნირი. ასპარეზობის დასკვნითი დღის შედეგები ასეთია: სსრ კავშირი (სტუდენტური)-სსრ კავშირი (ახალგაზრდული) — 35:24, პოლონეთი-სსრ კავშირი (I) — 18:19, იუგოსლავია-საქართველო — 27:33.

ტურნირში პირველობა მოიპოვა სსრ კავშირის პირველმა ნაკრებმა. მეორე ადგილი დაიკავა პოლონეთის გუნდმა. მესამე ადგილი წილად ხვდათ სსრ კავშირის სტუდენტური ნაკრების წევრებს.

ᲡᲐᲢᲣᲠᲜᲘᲠᲝ ᲝᲠᲑᲘᲢᲐ

ᲞᲐᲓᲝᲕᲐᲜᲘ. ლიფიცოგში მიმდინარე საერთაშორისო ასპარეზობაში ლიდერობს დიდოსტატი ლოტარ ფოგტი (გდრ). ექვსი ტურის შემდეგ მან 4,5 ქულა დააგროვა. ამ შეჯიბრებაში მონაწილეობენ საბჭოთა დიდოსტატი 15 საათზე. დაკრძალეა მწერალთა და საზოგადო მოღვაწეთა დიდუბის პანთეონში.

რედაქტორი
გ. ᲑᲔᲓᲘᲜᲔᲘᲨᲕᲘᲚᲘ.

ᲞᲠᲔᲡᲙᲝᲜᲤᲔᲠᲔᲜᲪᲘᲐ ᲓᲔᲚᲘᲨᲘ

ᲓᲔᲚᲘ. აქ გაიმართა პრესკონფერენცია, რომელიც მიეძღვნა ინდოეთში სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივნის, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარის ლ. ი. ბრეჟნევის ოფიციალურ ვიზიტს.

საბჭოთა კავშირის წარმომადგენელმა ლ. მ. ზამიატინმა თქვა, ლეონიდ ილიას ძე ბრეჟნევმა მთხოვა ინდოეთის მასობრივი ინფორმაციის საშუალებების მეოხებით გადამეცა მისი დიდი მადლობა ინდოელი ხალხისათვის, განსაკუთრებით დელის მცხოვრებლებისათვის გულწრფელი მასპინძლობის გამო, ინდოეთის მიწა-წყალზე ყოფნის პირველი წუთებიდანვე რომ გაუწიეს. საბჭოთა ხალხი სიმპათიისა და მეგობრობის ღრმა გრძნობებით ეკიდება ინდოელ ხალხს — ჩვენს დიდ მეზობელს.

შემდეგ საბჭოთა წარმომადგენელმა ჟურნალისტებს გააცნო სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივნის, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარის ლ. ი. ბრეჟნევისა

მოკლედ

ᲧᲝᲕᲔᲚᲘ ᲛᲡᲠᲘᲓᲐᲜ

10 ᲓᲔᲙᲔᲛᲑᲔᲠᲘ

● **ᲣᲚᲐᲜ-ᲑᲐᲢᲝᲠᲘ.** წყალთა მეურნეობის მშრომელებმა მეეჭვე ხუთწლედის დავალებათა ვადამდე შესრულება უპატაკეს სახალხო მონღოლეთს. განვლილ პერიოდში მათ საეკსპლოატაციოდ გადასცეს 7000 ახალი ობიექტი.

● **ᲞᲐᲠᲘᲖᲘ.** საფრანგეთის კულტურისა და მეცნიერების 1200 მოღვაწემ გაზეთ „ლუმანიტეს“ ფურცლებზე გამოაქვეყნა მოწოდება მხარი დაუჭირონ საფრანგეთის კომპარტიის გენერალური მდივნის ჟორჟ მარშეს კანდიდატურას პრეზიდენტის მომავალ არჩევნებში, რომელიც 1981 წლის გაზაფხულზე გაიმართება.

● **ᲑᲔᲘᲠᲣᲗᲘ.** ისრაელმა აგრესორებმა სამხრეთ ლიბანის ტერიტორიის კიდევ ერთი უბანი დაიკავეს სახაზღვრო ზონის აღმოსავლეთ სექტორის ხულის დასახლებული პუნქტის რაიონში.

● **ᲜᲘᲣ-ᲘᲝᲠᲙᲘ.** კანადის ინდოელთა ყველა ტომის წარმომაზვინელნი ჩამოვიდნენ ნიუ-იორკში და გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალური მდივნის წარმომადგენლებს გადასცეს პეტიცია, რომელშიც სთხოვენ დაებმაროს ამ